

SLNEČNÍK

KULTÚRNO-LITERÁRNY ČASOPIS

8

06 / 2017

Obsah

- 3 Úvodník
- 4 *Tamara Pribišová, poézia*
- 8 *Lenka Sabová: Sklenený zvon (poviedka)*
- 10 *Lucia Lenická: Družice a perly, invokácia, budíček! (esej)*
- 12 *Erika Lenická: Príbehy Gunapali (cestopisný denník, 2. časť)*
- 20 *Mark E. Pocha, poézia*
- 25 *Viktor Krpčiar: Cez horúci jún zastavili koniec sveta (poviedka)*
- 28 *Mária Pažmová: Balla - Velká láska (knižná recenzia)*
- 29 *Daniela Lysá: Škola hrou vďaka vzdelávaciemu programu Baštrng (recenzia)*
- 31 *Zuzana Kuglerová, poézia*
- 34 *Zoltán Kőrös: Driving Stupid alebo 60´s garage punk až do osprostenia (hudobný antikvariát)*
- 38 *Rozhovory: Pavel Turnovský*
- 45 *Matej Matúš & Tomáš Kučírek: Papier na stole (textperiment)*
- 47 *Martina Bulková (o autorke ilustrácií)*
- 48 *Súťaž: Topoľčianske textobranie 2017*
- 50 *Záverečník*

Úvodník

Milí čitatelia,

už po ôsmykrát sa vám dostáva do pozornosti kultúrno-literárny trojmesačník s názvom Slniečnik, no po prvýkrát môžem sám za seba povedať, že práve toto číslo sa rodilo zo všetkých najťažšie. Naše plány, ktoré sme s ním mali, narazili na tvrdú prekážku v podobe grantu, ktorý sme nakoniec nedostali. Ešte pred našim ortielom, sme si boli takmer istí, že ho máme vo vrecku. Výsledok nás síce rozčaroval a nemilo prekvapil, ale zároveň aj poučil, že nemáme nič vopred očakávať ani plánovať. To je zhubná cesta k stavaniu vzdušných zámkov. Preto sme sa vybrali na cestu, ktorá má sama o sebe zmysel, bez konečného cieľa. V prenesenom zmysle je tou cestou a zmyslom najnovší Slniečnik. A čo bude po ňom? To sa nechajte, rovnako ako aj my, prekvapiť. :)

Juraj Majtán
šéfredaktor

Tamara Pribišová

poézia

Za horizont mysle už nedovídam
Nedovídam ani za Teba

Iba ticho prúdi pomedzi opadané stromy
Ktoré si vyzliekli dokonca i tie

Na hrudi škrším odtlačky Tvojich dlaní
Ešte sú horúce

Ale to ticho v mysli
Ma tak spaľujúco mraziť

Ty sa viac nevrátiš
No farby stromom áno

Kedysi dávno
Mali stromy dlhšie vlasy
Dnes len konáre obalené v spomienkach
Čakajú na návrat

Nech vrátia sa nahé
Ako keď náhle zrodí sa nový deň
Nech len jemný šepot stúpa vzduchom

Raz sa všetky vrátia
...
Bez záručných listov

Vedú ma rieky
Po prúde ranných snov
Plaché a nemé
Nevedia o nikom
Kto roznáša sny do morí

Či sa aj rybám sníva
A koľko snov zmizne v prievane
Či im zima býva
A či to ticho z ich úst niekedy prestane

Popraskané chodníky
Prosia o dážď
Kráčam nimi po nociach

Šepkajú o Tebe
Že máš občas popraskanú dušu
Kráčam aj po Tebe
Hovoríš ...

Si mojim chodníkom
Niekedy si želim vedieť lietať
Preletieť ponad Teba
A slzami pokvapkať Tvoje plecia

Nech smieš ľahko kráčať po hviezdach

Čítam knihu bez slov
Slová odišli v poslednom vagóne
Nočného vlaku

Iba prázdne strany pripomínajúce
Lode na suchu
Vietor im viac nefúka do plachiet

Posledná zastávka
A z vlaku vypadli len písmená
Rozsypané ako čas

Ako čas, ktorý odíde nočným vlakom
Až na konečnú
stranu
Našej knihy

Príbehy z našich svetov
Ostali stáť
V strede nedopísanej vety

Vdýchla som tvoj vzduch
Z láskavých úst
A po ceste domov
Zanechala pár tieňov
Niekde za rohom

Iba ten tvoj
Zabalím do kôry vyzlečeného stromu
A nechám voľne padať
Do ďalších viet
Ktoré už vieme
Vysloviť iba nežným mlčaním

Byť tak raz svitaním
Na lúke nad mestom
Kvety bozkať na čelo
A potom spolu s vtákmi
Zdraviť ich krídlami

Byť tak raz svitaním
Tam, kde sa prebúdzajú
Lipám česať konáre
Byť do nich
Zalúbené svetlo

Vždy som milovala vysoké miesta
Sledovala som spiace záhrady
Tancujúce kvety

Tie najkrajšie výhľady
Nie sú z chrbta koní
Ale z chrbta topolov

Iba oni si môžu povedať
Že majú hlavu v oblakoch
Pritom ani nesnívajú
Možno snívajú o živote na zemi

Vzájomne sa držia za uzdy
Aby nespadli
Obri si na ne vešajú svoje kabáty

Včera končila jeseň
A ja som odtrhla posledný lístok
Na jazdu až na vrchol
Topoľa

Začiatky bez koncov
Túlavé a nevidomé
Osamelo kráčajú
Do bieleho dňa

Tam všade číhajú
Dvere bez kľúčiek
Nenarodené okná
Hľadajú do budúcnosti

Tváre vymyslených snov
Nádejí a súčasnosti

Iba kráčajú
Po vŕzgajúcom snehu
Ktorý sa v túto zimu
Nenarodil

Iba hľadajú
Svoje šťastné konce
Roztopené v tom
Minuloročnom

” Tamara Pribišová

Venujem sa poézii a hudbe. Pracujem v Považskej knižnici v Považskej Bystrici. Rada sa túlam svojimi myšlienkami a hľadám v nich obrazy, fantázie, predstavy, ktoré potom vkladám do bežného dňa. Mením ich na fotografie, básne, z básní na piesne... Mám rada prírodu v každom ročnom období, preto je ňou inšpirovaná aj moja básnická zbierka Krajina ročných období, kde každý malý životný príbeh prirovnávam k ročnému obdobiu a jeho podobám...

Lenka Sabová

poviedka

(SKLENENÝ ZVON)

Linda nerozhodne prešlapovala na vyprašivenom koberci v antikvariáte a uvažovala, ktorú knihu si vyberie. Lákali ju obe, ale vo vrecku mala dostatok drobných len na jednu. Keby bola jednou z kandidátok Sofiina voľba, mala by rozhodnutie hneď ľahšie. V náhody neverila a intuitívne ju priťahovali paradoxy. Preto keď počula, ako predavač neopatrne pustil na zem sklenený pohár a čriepky sa rozkotúlali po koberci, vzala si Sklenený zvon a ponáhľala sa na námestie, kde si za úplne posledné mince kúpila od nevrelej predavačky škoricové hniezdo a sadla si na jedinú lavičku neobsadenú turistami. Nevšímala si húfy ľudí a holubov okolo seba a nedočkavo sa pustila do čítania. Zozačiatku plná energie a entuziazmu, ako sa viac zahľbovala do deja, román sa začal správať ako kryptonit a vyťahoval z nej život. Áno, pravdou je, že sa to čítalo jednoducho a na jeden šup ho zhltna na lavičke v Starom meste, ale keď zavrela hrubú väzbu, cítila sa, akoby zostarla o dvadsať rokov. Chcela sa skrútiť do kľbka a mentálne absorbovať ten smútok, čo jej zostal na duši. Je to normálne dostať depresiu z knihy?

Normálne to nebolo, ale stalo sa. Linda chodila niekoľko dní ako bez duše, a to absorbovanie smútku neprichádzalo. Ani sa to množstvo postupne nezmenšovalo, veď poznáte tie zázračné slová Chce to čas, to prejde samé. Lenže neprechádzalo. Z usmievavej knihomolky zostal len duch. Mladosť a sviežosť zmizli z jej líc a Linda už dávno prestala jesť škoricové hniezda. Vlastne, prestala jesť hocičo, čo do nej nasilu nenatlačila mama. Mama bola svojím spôsobom zúfalejšia ako Linda. Videla svoje jediné dieťa, premenené na depresívneho zombika, chodiť po byte, pozeráť do blba a nerobiť dokopy nič. Nepomáhalo dohováranie, nepomáhali hádky, nepomáhalo podobrotky, ani pozlotky. A tak ju dotiahla k psychiatri. Diagnóza jasná: exogénna depresia, spôsobená knihou. Liečba: farmakoterapeutiká, sedenia u psychiatra. Jupí, na problém sa našlo riešenie. Ale mama chce riešenie trvalejšie, a to neprinesie psychiater. Chce zničiť exogénnu príčinu, a tou je kniha.

Ide za právnikom a chce žalovať autorku. Ale pani, veď Sylvia Plathová zomrela v roku 1963. To nič, tak žalujme vydavateľstvo. Nemôžete žalovať vydavateľstvo kvôli knihe, z ktorej sú ľudia smutní. Obscénnosť, to by bolo niečo iné. Ale smútok a depresie z knihy nie sú žalovateľné.

Mama sa nevzdáva. Zájde do antikvariátu a žiada o rozhovor majiteľa: Nie, už nemáme žiadne ďalšie exempláre Plathovej. Nie, nevieme kedy prídu ďalšie. Toto je antikvariát. Tovar sa vyskytuje náhodne. Knihu vydalo malé slovenské vydavateľstvo. Tí vám povedia, koľko kníh je v obehu. Nie, naozaj vám nemôžeme sľúbiť, že prestaneme predávať Sklenený zvon. My sme knihu čítali a veľmi sa nám páčila.

Mama sa nevzdáva. Obvoláva všetky malé ryby vo vydavateľstve, kým sa nedostane k väčšej rybe, ktorá ovláda štatistiky a čísla. Náklad 20 000 vypredaný. Nie, v najbližšej dobe sa dotlač nechystá. Nie, nemôžete nás poprosiť, aby sme už nič od Plathovej nevzdávali.

Mame vtedy dôjde, že s prosbami sa nikam nedostane. Potrebuje vyhrážky. Napíše list prezidentovi, ktorý zostane odignorovaný. Napíše Vilovi do telky, ale na jej príbehu je primálo slz, primálo chudoby, a tak je nepovšimnutý. Skúša to cez Youtube, Instagram, ale nevie preraziť ani na sociálnych sieťach. Je setsakra ťažké zakázať knihu starú 50 rokov, ktorá už má odzíté svoje a pravidelne sa vyskytuje v rebríčkoch kvality najprestížnejších znalcov. Mama sa však nevzdáva. Ide hlavou proti múru. Chce zabrániť depresiam po celom svete. Húževnatá mama googli ostošesť, denne trávi na internete hodiny a hodiny. Na Modrom Konfkovi má celkom úspech, ale na reálnu podporu mamičiek na materskej sa spoliehať veľmi nemôže. Ani očkovanie predsa nehodlajú zakázať napriek nesmiernemu číslu podporovateľiek premotivovaných mamičiek. Vyrába podcasty, jej kumbál sa mení na mini televízne štúdio. Slobodný vysielateľ zaregistroval jej aktivity a verejne ju podporil. Depresívne literatúry západných kapitalistických krajín treba zakázať, zastrájajú sa spolu s mamou. Cenzúru na Európsku úniu! Sylvia bola Američanka, ale to im nevaďí. O to horšie. Cenzúru na Amíkov! Facebookove diskusie praskajú vo švíkoch. Mama získava nečakanú podporu v podobe nemenovanej politickej strany a začína uvažovať o vstupe do politiky. V hlave sa jej preháňajú predstavy ideálneho sveta bez škaredých kníh, všetci budú šťastní a všetko bude dokonalé. Na Lindu medzičasom trochu zabudla. Samozrejme, stále ju núti jesť, ale už nie je jej celým svetom. Teraz ide mame o niečo väčšie, o niečo dôležitejšie ako je jedna dcéra. Treba zmeniť svet! Mama vstupuje do politiky. Kostýmčeka, slušivé lodičky, veľké gestá. Teatrálne príhovory v parlamente. Mama boduje. U intelektuálov samozrejme nie, veď slniečkári z bratislavských kaviarní by nikdy cenzúru kníh neschválili, ale tí reálni ľudia tam vonku, tí, čo vehementne hľadajú pravdu v alternatívnych médiách namiesto v mainstreame, ktorý klame a zavádza, tí ju vedľa podporiť. A to si mama váži. To sú skutoční voliči, skutoční Slováci. Marínu treba čítať, Mor ho!, Eža Vlkolínskeho. Čo tam po amerických poetkách, ktoré si strčili hlavu do rúry. Zničil ju kapitalizmus. A to my na Slovensku nechceme.

Mama sa stáva novou premiérkou. Je tvárou národného povedomia. Matka, ktorá bojuje za šťastnú budúcnosť. Matka, ktorá to dokázala. Presadila zákon cenzúry kníh. Už žiadne povinné čítanie západniarskych literatúr. Už len slovenské, veselé veci. Matka sa šťastne usmieva. Dosiahla svoj cieľ aj bez Rozborila. Dosiahla viac, ako chcela. Už nikto si neprečíta Sklenený zvon. Už nikto si neprečíta tragického Hamleta. A už vôbec nie Linda, ktorej po elektrošokoch ostal mozog trvalo poškodený a namiesto čítania sa teraz intenzívne venuje slintaniu na svoj podbradník. Slovensko je šťastné, vo svojej bubline bez depresívnych kníh. Slniečkari boli porazení. Staré Slovensko zomrelo, nech žije nové Slovensko!

Lucia Lenická

esej

(DRUŽICE A PERLY, INVOKÁCIA, BUDÍČEK!)

Tvár. Idea tváre. Predstav si ju – svoju. Práve teraz, zamysli sa a predstav si svoju tvár práve teraz v tejto chvíli. Dívaj sa na seba? Ako často?

Predstav si, že túto tvár vidí denne miliarda ľudí, hoci ty ju vidíš, iba keď si, napríklad, umývaš ruky na toalete vybavenej aj zrkadlom. Zrkadlo považuje väčšina civilizovaných žien za nevyhnutnú súčasť výstroja, totiž kabelky či tašky. Muži to až tak vážne neberú. Ženy zrkadielka vyťahujú, keď si chcú obnoviť nános rúžu či inej farby na inej časti tváre. Alebo keď cvičia tvárovú jógu.

Face či fasáda, samú seba nikdy neuvidí. Avšak nikdy nehovor nikdy. Fyzicky, samozrejme, nepredstaviteľné, nemožné. Možno odvodiť, že fyzike sú vlastné nezvratné a nevyhnutné obmedzenia. Ohraničenia. Bytie človeka určujú polia, sily – odkiaľ kam až. Je však ne-prí-pust-né, aby človek o sebe uvažoval len vo fyzikálnych veličinách. Sú predsa dobre známe aj ďalšie mohutnosti človeku vlastné a hovorí sa im duchovné. Rozdiel medzi fyzickým a duchovným je zásadný práve v ohraničeniach. Duchovný rozmer je bez hraníc, nie nadarmo sa o každej ľudskej bytosti hovorí aj ako o mikrokozme.

Telo je fascinujúca hmota vesmíru, živá vďaka vedomiu a vôli, energii, ktorú pokojne nazývame duchom alebo dušou. Je povrchné a obmedzené popierať existenciu čo i len jedného z vyššie vymenovaných obsahov. Uvedenie si vlastného vedomia a vôle, uvedenie si fyzikálnych – a v jednom aj duchovných! – rozmerov každej ľudskej bytosti a života vôbec vedie k prebúdzaniu zmyslov. Zmysel života je predsa to, čo dnes ľudia nenachádzajú, pretože skutočne nehládajú.

Je fascinujúce ako človek pod tlakom vonkajšej reality dokáže vcucnúť sám seba, uzavrieť sa ako škebla perlu uprostred. Vonkajšia realita je to, čo najčastejšie ovplyvňuje ľudské konanie, a to má tendenciu automatizovať a schematizovať, vytvárať vzory a vzorce, zabíjať individuály. Je to jedno z množstva miliárd možných spektier videnia, pretože každá perla má svoj vesmír. Pod vplyvom okolností, ktoré náš mozog vyhodnocuje ako krušné, ťudné, šialené, smutné, sa z človeka bežne stáva troska, treska alebo trieska, avšak nie je iba mozog riadiaci orgán a takisto nie je vždy pravdou, že mozog vyhodnocuje pravdivo.

V prípadoch podobných vyššie uvedeným, ale aj všetkých ostatných, odporúčame trénovať druhé vedomie. Si to ty, dívajúc sa sama/sám na seba.

Prvým krokom je rozhodnutie takýmto spôsobom sa „rozdvížiť“, vzápätí túto svoju – nazvime ju – „družicu“ začať nasycovať prítomnosťou, svojou aj vlastnou.

V druhom bode je dobré svoju „družicu“ často vítať, keď už sme ju invokovali, vďaka čomu sa jej prítomnosť v našom zornom poli nasycuje, až sa udomáčni.

Druhé vedomie („družica“) môže v kritických chvíľach napomôcť vôľu, pretože druhé vedomie má iné tendencie než ego. Kritickými chvíľami nazývame napr. sebalútosť, žiaľ, upínanie sa na vzťahy a triedy hmoty. Vôľou nazývame vedomie odhodlané k pohybu, rozhodnuté pre rast, oživujúce. Egom nazývame ja vo svojom vlastnom svete chcenia, túženia, upínanie sa, tzv. lipnutia.

V čom nám teda naša „družica“ môže poslúžiť? Stále sme to my (alebo vy), ale akoby „s indexom na druhú“, t. j. dvakrát toľko, t. j. dvakrát taká silná/taký silný (nakolko slabosť nemožno násobiť, iba deliť). Dvakrát taký silný zrak, dvakrát toľko svetla. Neznamená to však, samozrejme, ešte žiadne osvetlenie. Znamená to, že sme sa rozhodli pre pohyb a rast, plodenie a rodenie vo vzácnom kolobehu, ktorého sme súčasťou. Byť vedomou súčasťou kolobehu je možnosť, ktorú môžeme prijať, odmietnuť, ignorovať, pričom najväčším nešťastím je posledné menované.

Neriedená zvedavosť je výsadou dieťaťa. Vplyvom vonkajších podmienok (vzťahy, fyzický rast, dospievanie) sa táto esencia v človeku modifikuje, transformuje niekedy dokonca eliminuje, od čoho následne závisí ďalší vývoj jeho aj jeho okolia. V prípade, že človek nie je ochotný bádať za hranicami priamo nastoleného („na vlastnú päsť“, „za vlastný zrak“), vývoj sa zastavuje, hrozí ustrnutie (sarkofág ega).

Je dobré rozhodnúť sa pre rast a vývoj na všetkých troch úrovniach bytia – fyzickej, duchovnej i mentálnej, t. j. vo fyzickom svete, duchovnom svete a mentálnom svete. Je dôležité mať na pamäti, že každý človek je svojím vlastným svetom, má dokonca „povinnosť“ (voči obľudnému kolobehu) ním hýbať alebo triasť, rozosievať pokrok po stupienkoch špirály, niest svoj podiel zodpovednosti na bytí, nerozjímať nad prečo, ale vyvažovať (príp. vyžarovat).

Pokrokom rozumieme každé napredovanie. Pokrok je prirodzený vo všetkých úrovniach bytia. Prirodzeným pohybom človeka vo svojej „trojjedinosti“ (hmota, myseľ, duch) je nekonečný pokrok. Je preto potrebné sa k sebe v týchto intencióch chovať. Opakom pokroku je ustrnutie a kde je jedno, nie je druhé, pričom možnosť zmeny stavu je vždy-potentná. Brániť sa pokroku je ako ísť proti obľudnému valcu a nechať sa ním prelisovať, navyše je to drzé a neslušné, samovražedné.

Kde teda nájdeme ten správny prístup? Je dobré osvojiť si pojem rovnováha a dostať ho nad všetky ostatné pojmy. Rovnováha je predpokladom (synonymom) harmónie, rovnováha je odrazový most. Rovnováha je dvojíčkou mieru. Rovnováha jednotlivca prispieva k rovnováhe sveta a rovnako i naopak. Čo znamená rovnováha? Od ásany lastovičky až k aureole, svätôžiare? Rovnováha fyzická, rovnováha mentálna a rovnováha duchovná a rovnováha trochu – hmoty, ducha a mysle – v jednej bytosti človeka. Váhu telesa vyrovnáva os telesa. Os človeka – zo sponu torza alebo z temena hlavy. Kanál je chrbtico-miecha. Tak šup!

Erika

Lenická

cestovný denník, 2. časť

(PRÍBEHY GUNAPALI)

Ranná úvaha:

5-metrové okno, za ktorým sa kývu zasnežené ihličnany. Ako tak píšem tento článok o krajine, v ktorej si momentálne ľudia dávajú od horúčav sprchu trikrát denne, zdá sa mi, akoby to bolo v minulom živote, keď som stála zapotená v sári z tej najväčšej umeliny, ktorá so satím potu nemá žiadne skúsenosti, a krmila ryžovou tortou Jasona a Rojinu. Ich svadba bola vskutku špecifická.

13. 10. 2016

Svadba: Rojina & Jason – Galgamuwa, Giribawa

Od okamihu, kedy požiadali Wasalu (TEB), či by sa svadba mohla uskutočniť v škole, celá jeho rodina a tím ľudí pracujúcich okolo nej, vrátane študentov, sa nezastavili. „Menu“ bolo vymyslené v priebehu pol hodiny a ostatné prípravy môžem prirovnať k lavíne – rýchle a ohromujúce. Študenti sa bez váhania pustili do výzdoby a programu, ktorý sa im chystali predviesť. Erika len v nemom úžase behala z kuchyne do učebni a zapisovala poznatky, resp., čo oko videlo a neverilo. Aj skoro po pol roku sa mi to stále sviežo vynára v hlave, ako Rojina očarene pobehuje a pýta sa, čo treba pomôcť spraviť. Dostane však len strohé odbitie, aby si sadla a oddychovala s Orionom v rukách. Učebňa, alebo ináč obradná sieň, vyzerala zrazu ako miesto, kde sa chystá niečo významné. Študenti sa chopili všetkého, čo bolo treba. Od pletenia dekorácií na stenu až po šúpanie zemiakov.

2.30 ráno je ideálny čas na rozbehnutie svadby. Keďže som bola hlavná družička, musela som vstávať v rovnaký čas ako nevesta, aby nás stihli obidve pripraviť. Pripraviť znamená: obliecť, namaľovať, učesať. Keď ťa niekto kmása za vlasy o takej hodine, pritom oblieka do sári, v ktorom sa dá ledva dýchať, o dvíhaní rúk nehovoriac, začínaš tušiť, že toto bude asi čosi naozaj výnimočné.

8.00 a viac než dve stovky ľudí boli pripravené na oslavu týchto dvoch. Aspoň niekto si ten deň užíval, o hlavných protagonistoch sa to totiž nedá povedať. Obrad bol zaujímavý, určite pre tých, ktorí rozumeli, ani jeden z nás troch to však nebol. Fotenie v lesíku, fotenie pri jazierku, lebo to je romantické, fotenie pri aute, fotenie vo vysokej tráve, fotenie so západom slnka, obed, rýchlo, rýchlo jedz, nemáme čas, návšteva u ľudí, ktorých sme v živote nevideli, ale treba k nim ísť a vzdať úctu. OK, to je za nami. Vraciame sa naspäť, že si trochu užijeme svadby a jediné, čo vidíme, je baliaca sa kapela, idúca HET, lebo zábava je len pre hostí. Obrad? Budhistický mních odriekajúci modlitby v sinhalčine a rad nekončiacich tradícií, počas ktorých mi od horúčavy stekal po stehnách pot, čelo

Kavedi procesia

17. 10. 2016

Kavedi session: „They believe it’s all about faith.“ Vanataviluwa

Bola som u Tilaka v Kalladdi na plantáži. Prišiel za mnou so správou, že na ďalší deň sa bude konať hinduistická procesia. Takže sme sa zobudili a po rannej kávičke sme sa slávnostne obliekli (sarong a biele tričko) a vybrali do dediny. Priamo na hlavnej ceste stála malá dodávka obklopená davom. Najprv som si neuvedomila význam, až kým som nezbadala dvoch típkov visiacich na hákoch, ktoré im prechádzali skrz kožu, a ďalší popri nich, do pol pása nahí, divoko tancujúci pacienti. Jediné, čo človek ako ja v podobnej situácii môže spraviť, je len prosté a jednoduché čumenie, až zrazu zistí, že je súčasťou davu, nasledujúceho dodávku, zatiaľ čo mu malé dievčatko drží ruku a navádza ho k spevu. V takomto štýle nás viac ako 60 bosých kráčalo po rozpalenej ceste asi 3 km, v približne 32 stupňoch Celzia, takže si viete predstaviť tú horúčavu pod chodidlami. Atmosféra ako veľký koláč, nikdy predtým neochutnaný, takže nevedno, čo čakať. Slané, sladké, suché... popletené chute a pocity. Jedna z vecí, ktorú nemožno nijak poprieť, je fakt, že keď sú ľudia úprimne veriaci a myslia to naozaj vážne, vytvoria neskutočnú energiu. Kriky, spevy, farby, deti, rodičia, starí rodičia, delírium, háky, ťahania, jazyky, malby, vône, bubny a požehnanja.

Kavedi procesia

Celá procesia sa končila v špecifickom kovile (chráme), kde obaja zaháknutí boli odháknutí a začali pobeťovať sem a tam ako divoké šelmy, s nepopísateľne diabolským výrazom, až som sa nachvíľu zarazila, či to nie je skôr nejaké upísanie sa diabľovi. O čo vlastne ide? Ľudia, ktorí sa pustia do Kavedi sa postia nejednením mäsa, nepoživajú alkohol a nefajčia. Niektorí sa pripravujú 15 dní, iní mesiac, záleží na druhu pokánia. Väčšinou to robia, keď majú problémy v práci, doma, s rodinou, niekto zomrel a neviete to prekonať, tak sa postíte, až to ukončíte Kavedi procesiou. Je to hlavne o viere a zvyčajne to vraj ľuďom pomáha.

sa lesklo a 200 deciek kričalo: „Miss Erika, can we take a selfie?“

19.00 – koniec. „Radovánky“ s fotením sa skončili a my sme konečne ako dojčence mohli ísť o 19.30 spať.

pijavicový domček na vršku

Obraz:

Malý obchodík s pár stolíkmi a v ňom žena za pokladňou, trpezlivo čakajúca zákazníkov. Sem-tam sa napije z fľaše plnej vody. Obracia hlavou doprava, doľava, akoby sa malo začať niečo diať. No jediná dejúca sa situácia sú dvaja konzumujúci páni sediaci za stolom, vysoko koncentrovaní na prepojenie mozgu s prstami, ktoré sa počas tohto aktu nenápadne premenili na hrabličky a stali súčasťou taniera. Vy už iba sledujete chutný pôžitok, čo sa vyjavuje na tvárach počas prežúvania vaječných rotti s kokosovou chilli prílohou. Potrebovali by ste asi hodinu na identifikáciu všetkých vecí, nachádzajúcich sa v tomto malom priestore. Tri chladničky s množstvom miestnych drinkov a ďalšie dve so zmrzlinou. Vzduchom sa šíri vôňa čerstvých vaječných rotti. Veľké plastové nádoby plné žuvačiek a cukríkov. Steny pripomínajúce rozprávku o perníkovej chalúpke, keďže nič iné nie je vidno, len samé keksíky. A chlapec sediaci na zemi, pijúci vodu z dvakrát väčšieho džbánku než je on sám. Tak tento obraz som vám chcela predostrieť. Nič zaujímavé, ale všetko zaujímavé.

15. 10. 2017

Poya day: Spln

Colombo. Nerada trávim čas vo veľkomestách, a preto som sa snažila nájsť nejaké miesto, kde by sa mi pred očami nepremleli 4 typy áut a 20 druhov nálad. Jedno miesto bolo však magické aj napriek metropolitnému mínusu. Gangaramaya Temple. Chrám na rieke. Po celom dni som sa vybrala do tohto riekou obklopeného chrámu. Sadla som si na slnkom zohriatu zem, predo mnou asi 20 sôch Budhu a veľký figovník. Môžete byť v akomkoľvek rozpoložení, nervózni, nahnevaní, netrpzliví... Ako keď prídete k psychológovi, pohodlne si sadnete do kresla, porozprávate sa s ním, zaželáte pekný deň a tak ako ste vošli, tak aj odídete tými istými dverami. Skoro to isté: pred vstupom si vyzujete topánky a kráčate. Mozog je uvoľnený a dostáva sa do roviny, keď veci, ktoré doteraz nemali riešenia, si nájdú zrazu drobnú štrbinku s logickou možnosťou a pretlačia sa dopredu k čelu a zrazu vám zasvieti nad hlavou žiarovka. Počas celej cesty od zastávky Štrbiná až do Čelovej sa teplo a jemná vibrácia dostávajú zo spodu cez chodidlá a pomaly prechádzajú do celého tela. Vojtech má v tento

deň narodeniny. Otec. Opäť, pamätám si tento deň ako včera. Plus, dážd' po šiestich mesiacoch sucha. Trojitý úder. Zdá sa mi, že ľudia to nazývajú pozhnaním. Viva la vida. Želám veľa takýchto dní!

Dan, môj chrbát - džungľová meditácia

Projekt: DAN

O dva dni neskôr som konečne zdvihla plachty z betónovej džungle a čakal ma môj posledný projekt. Chalan sa volal Dan. Chudý, snedý, veľká brada, čudný, 27 rokov, sediaci s prekríženými nohami. Cesta z Colomba bola vtipná. Na autobusku som šla tuk-tukom. Autobusom 3-hodinová cesta a vystúpila som v dedinke pri Kitulgale. Ešteže som si nezabudla zobrať svoju neustále prítomnú transparentnú voš trapasku, ináč by to nebolo ono. Vystúpila som o dve zastávky vyššie, keďže autobusár a konduktor mali nulovú angličtinu, ale stálo to zato. Zrazu som sa ocitla v horách, džungli, na čajovej plantáži a pod vodopádom zároveň. Foťák som ani nevyťahovala (zatiaľ), praskla by mi určite obrazovka. Dan žil v domčeku hneď nad cestou a nad ním už len hustý les. Dan žije s rodičmi. Otec na dôchodku, bývalý učiteľ zemepisu a sinhalčiny, mama čajovníčka, posila na čajovej plantáži. Tento fakt som sa dozvedela, až keď som tam prišla. To by bolo fajn, vôbec mi to nevadilo. Im však áno, pretože o žiadnom prichádzajúcom dobrovoľníkovi nemali ani tušenie. Takže som prešla fázou trieskajúcich dverí, krivých pohľadov a trápnych situácií, ale potom prišiel moment, kedy sa mi pán domu, teda otec Dana, prihovoril a pozval ma do mesta na čaj. Do Kitulgali to bolo autobusom asi 10 minút. Doslova sme naskočili na autobus a visiac vo dverách sme sa previezli, vyskočili a zamierili

do obchodu, kde ujo zvykne posedieť pri čajíku. Vošli sme, hneď bolo jasné, že ho tam poznajú. Sadli sme si, pili čajík a v tichosti jedli koláč. Odrazu, asi v polovici čaju, sa Dan senior postavil so slovami, že ideme. Takže naša návšteva trvala zhruba 7 minút. Po tomto magickom čase som dobehla pána, ktorý už bol skoro na zastávke, nasadli sme na autobus a o ďalších 10 minút sme boli späť doma. Polhodinový výlet. Aj také sú super.

Po uvítacom dni prišla na rad práca. Robili sme fóliovník, studničku a ďalšie milé veci v záhradke. Ďalšie dni pršalo, tak Dan vymyslel náhradný program. Aj keď vetu: „Buď chvíľu ticho a vnímaj tú krásu,“ som toľkokrát vo svojom živote, neskôr už aj s mierne nasrdeným podtónom, nepočula. Niekedy toľké ódy na slnko môžu prísť sarkasticky naladenej Európanke prisládké, ale budiš. Bolo to na mieste. Takže náhradný plán bol Northon Bridge – výlet na motorke. Northon Bridge je ďalšie z miest v tejto oblasti, kde vám zreničky nestíhajú. Pridal sa k nám aj Danov kamarát a zamierili sme. Do poslednej chvíle som netušila kam, keďže so mnou zabudli komunikovať, tak som sa len kochala ako spolujazdec na motorke a nechala viezť, až sme zrazu zastavili uprostred cesty obkolesenej skalnatými kopcami. Prší a Dan mi hovorí: „Zosadni a choď hore po skalách.“ V žabkách som začala pomaly stúpať hore, až som sa pristihla, že ma svrbia nohy. Pozriem sa dolu a tam – rôznomerné pijavice... Kým som si dala dole jednu, ďalšie tri sa nasali. Krása! Konečne Dan aj s jeho kamarátom začali stúpať za mnou, bojujúc s tým istým problémom. Až sme prišli hore, kde nás čakal veľmi milý domček. Akási výletná chatka Danovho kamoša s výhľadom, pri ktorom stačí už len čajíček a balíček vreckoviek. Ďalší deň sme zašli k masívnemu 129-metrovému Laxapana vodopádu, zakrytému v džungli, takže po prvom pohľade už nasledovali len citoslovcia. Cestou späť sme vyzdvihli kamoša Araka, ktorý nám ďalšie ráno spôsobil mierny boľhlav, no keďže celý čas pršalo a nedalo sa nič podniknúť, tak sme jednoducho nič ani nerobili. Na gauči s čajovými intervalmi 15 minút, rozoberajúc všetko, čo sa nedá a zamýšľajúc sa nad zvukmi sveta ako napríklad koleso o štrk. Keďže som počítala s tým, že sa vrátim späť do Danovho domu, polovicu vecí som si nechala tam. No to som ešte nepoznala ďalšie z miestnych „cultural insides“, že raz, keď spolu odídeme z domu na viac dní a potom sa vrátim späť, znamená to, že niečo spolu máme. Takže Dan sa musel naspäť vrátiť sám a priniesť mi zvyšok mojich vecí, aby som mohla ďalšie ráno odísť. Tak sa aj stalo, ďalšie ráno so všetkými vecami okrem uteráku som sa vybrala na autobus. Ten mi, samozrejme, ušiel, keďže som cestou dole opäť bojovala s krvavými pijavicami. A to bol koniec môjho tretieho „projektu“.

Laxapana – vodopád

November 2016 Goodbye , Milky Way

Môj posledný príbeh, o ktorý sa chcem podeliť, je spojený s ľuďmi nazývajúcimi sa Pathfinders. Sú to chalani, ktorí organizujú výjazdy do oblasti Meemore, Knuckles Mountains. O Meemore som sa dopytala od Parkavi a Sathyana, ľudí, ktorých som stretla v Národnom parku Willpatu, s odporúčaním a číslom na chalana menom Sumedha. Bolo to v novembri, kedy ma prišiel pozrieť aj Bali. Takže sme sa museli presunúť zo Sigirie do Dambully, z Dambulla do Kandy, z Kandy do Ududumbara, kde má Summedha stanovisko a domovisko zároveň. Chalani Summedha, Kevin, Vikum, Ruka a Ruwantha sa pred každou akciou do Meemore zbierajú, aby pripravili motorky a všetko potrebné. Meemore je miestom, ktoré by som každému odporučila navštíviť. Nulovo ovplyvnené turizmom a ľudia tam žijú len na základných potrebách v skutočnej prírode. Takže keďže sme boli len dvaja, Bali a ja, zblížili sme sa s chalanmi natoľko, že aj po Meemore sme ostali v kontakte a podnikli spolu ďalšie výlety na motorkách. Jeden z nich je zo dňa 9. 11. Ráno o 8.03 sme sa stretli s chalanmi a ako obvykle bez akejkoľvek informácie, kam mierime, sme sadli na motorky a vyrazili. Nevieť prečo, ale miestni majú stále zvyk zastať uprostred cesty, hlavne na motorke, a povedať: „Tu zosadni.“ Tak sa stalo, všetci sme zosadli, odstavili motorky a počas tejto doby sa k nám pridala nejaká osoba, očividne známa. Začali sme kráčať lesom, ktorý sa nachádzal nad cestou. Kráčali sme, Ruka mal cez seba prevlečené lano a ten pán, čo sa k nám

pridal, držal čelovky. Zrazu sme zastali. Ja som bola na konci, takže kým som si uvedomila, že stojíme, chalani obkolesovali akúsi dieru, ktorú by som si za iných okolností ani nevšimla. Ruka začal spúšťať lano a po jednom sme začali schádzať dole. Dva metre a zrazu celkom oslepnem. Takže k čelovkám pribudla aj legenda. Jednu za druhou sme ich postupne porozsvetcovali a pred nami sa zrazu ukázala masívna, hlboká a široká nevychodená jaskyňa. Jeden za druhým sme sa uberali dolu po blatovo-štrkovo-skalnatej neceste, ktorá nám to vôbec neulahčila a nechala nás šmýkať sa s adrenalínom v tele. Netopiere nám len tak-tak pristávali na hlavách a o tom, koľko druhov hmyzu som mala na jazyku, ani nejdem písať. Pot kvapkajúci z každej časti tela, podliezanie, plazenie sa, až sme sa tam nakoniec dostali. Nebol to koniec tunela, ale určite svetlo jaskyne. Chalani sa zastavili, ja som sa zastavila. Modrá, nevinná, obkolesená skalami. Najčistejšia voda akú som kedy videla. Jazero. Všetci sme ako nemí stáli a čumeli na dno vody, až sa chalani začali vyzliekať a skákať do vody. Ja som ostala oblečená, no v kúpaní mi nikto zabrániť nemohol. Hovorí sa, že keď sa okúpeš v tomto jazierku a už nikdy sa neokúpeš v inej vode, budeš navždy mladý. Ktovie, výdrž mi došla, keď mi došiel deodorant. Sediac na skale, užívajúc si tento moment Summedha pustil pamätný song, ktorý mi aj pri písaní tejto vety zaznieva: Enigma – Goodbye Milky Way. Rozliehal sa a ozýval po jaskyni a nikto nevydal ani hlásky.

Po tomto výlete sme prišli späť do Elli, a tam sme sa rozdelili. Táto jaskyňa ostáva miestom, kde sme boli všetci po prvýkrát. My s Balim dokonca vraj prví belosi, „turisti“, ktorí o nej vôbec vedia.

Fotky: EL

Magická jaskyňa

Mark E. Pocha

poézia

(ŽENY, HOVÄDZIE A SPRCHOVÉ HLAVICE)

(ukážky z básnického cyklu)

***

(STOKILOVÝ PATRÓN SA VYVÁŽA VLAKOM)

... vo vlaku si vedľa mňa sadnú dve blondínky
podobné ako vajce vajcu,
s vlasovými extenziami a legínami a
lakovanými poltopánočkami,
s dlhými nenarobenými prstami s bižutériou
od Swarovského

a hneď aj vyťukávajú do iFónov najnovší
statusový hit o Audinách a starých chlapoch
a iných srandách;
na zápästiach štrngocú náramkové hodinky s
pozlátkom značky Fake, kolená
okupujú kabely ako čierne vrecia na mŕtvolu;
áno aj kožené kabátiky majú čierne, a
zvýraznené riasy tiež, plus igelitky z New
Yorkera položené pri členkoch

a potom som tu ja;
stokilový patrón napáchnutý vôňou babičkinej
kuchyne a lacnej vanilkovej cigary
s novou Pevnosťou na pravom stehne a
Horalkou na ľavom
v mikíne s cyklamenovou kapucňou a
batohom s poškodeným logom Adidas a
rozstrapateným három a neupravenou bradou a
chuťou rozkvitnutej lúky v ústach

a premietam myšlienky o tom, ako môžu byť
niektoré
škrupinky prázdne,
také prázdne...

***

(CHARLESOVI MANSONOVI)

Žijem bez televízie
bez rádia
bez hodín
bez elektrických svetiel
bezočivého mesta

Žijem tam, kde
dievčatá nosia vodu
a nenosia mejkap
a rodia celkom samy
v drevenej chatrči

Žijem na zemi
držím sa pri zemi
predtým som
žil na veľkej nohe
mal som Ferrari a búdu v Beverly Hills

Surfoval som a počúval
Elvisa
Sinatru
celú tú ich bandu

Bolo to najhoršie väzenie,
v akom som kedy chodil

Vyškrtol som sa z vášho sveta

Neprihádzam spomedzi vás
nie som jedným z vás
a neschvaľujem vaše
postoje voči veciam, zvieratám a ľuďom

Stojím proti všetkému čo robíte a čo ste vykonali
v minulosti

Stvorili ste monštrum
Rátajte s dôsledkami

Pf: Otciv zmatek

***

(VČERA SOM VIDEL KRVÁČAŤ LÁSKU)

Včera som v tmavých uliciach videl krváčať
mladú lásku
s mobilom pri uchu
ukrývala si nevinnú tvár a plakala
mal som strašné nutkanie vziať jej drobnú hlavu
do rúk
a volať že všetko bude dobre
a myslel by som to naozaj úprimne
lenže nakoniec
som len zvesil hlavu a s rukami vo vreckách
kráčať ďalej
k osamelej pouličnej lampe na konci ulice

***

(SI LEN POPOL VO VETRE, KÁMO)

Aj popol rozptýlený vo
v t e
e r
môže na niekoho pôsobiť
príjemným
dojmom

Ibaže na ňu nie
nie, nie, nie

”

Mark E. Pocha

1981, Komárno. Teraz niekde medzi Rimavskou Sobotou
a Hurbanovom.

Som Charles Manson slovenskej literatúry, zdravý
jedinec uprostred chorej spoločnosti a obyčajný týpek
s neobyčajne veľkým penisom. Popri próze (romány
Krajina kanibalov, Kontakt: Záhuba prichádza z nebies)
zo mňa príležitostne vyšplechne pár veršov – hovorím
im „slovné sračky“. O oprávnenosti tohto pomenovania
sa môžete prostredníctvom priložených básní presvedčiť
aj sami. A ak by niekto nemal dost, nech ma navštívi
na www.markepocha.webnode.sk alebo na facebooku.
Prípadne si môžeme spolu dať pivo. S chutnými
slečnami pokojne aj v zavretom vlakovom kupé.

STURAVSKÝ

Viktor Krpčiar

poviedka

(CEZ HORÚCI JÚN ZASTAVILI KONIEC SVETA)

Sedel v zodratej kancelárskej stoličke, nohy prekrížené na stole, hlava zaklonená. Ventilátor nad ním potichu rotoval. Odpočítaval posledné minúty do konca obedňajšej pauzy. Pár hodín do konca uzávierky. Večnosť do konca článku. Celú večnosť mu za hlavou visí siedmy apríl a krédo pre ten deň: „Žena, ktorú sa vám podarí rozosmiať, si vás zapamätá navždy.“ A červenou fixkou, cez to krédo, je poznačené: (rozvodové konanie). O chvíľu príde Romanová. Bude meškať, ako každá slobodná žena. Prinesie dve kávy, ako každý správny parták. Vo svojej júnovej garderóbe bude ako vždy, perfektná. Jej vzdušná blúzka a ľahké priliehavé nohavice patria medzi posledné dôvody, pre ktoré sa oplatí poberať mizernú mzdu, v mizernom plátku, ktorý je dobrý akurát tak na dláždenie cesty do pekla. Vyrušilo ho ploché buchnutie sklenenej tabule vo dverách.

„Prepáč. Dnes musíme fungovať bez kávy. Dokončil si to? Šéf to chce ešte pred piatou.“ Zo škatulky na stole šklbala servítka, akoby chcela akcentovať každú vetu. „Ale ty si už kávu mala.“ Pozrela naňho a naozaj to stačilo, aby pochopil, že pre sarkazmus nie je vhodná chvíľa a ďalej sa snažila skrotiť škrvny na tej nebesky bielej blúzke.

„Ja sa teda bez kávy ďalej nepohnem. Ak chceš, prinesiem aj tebe.“ „Ďakujem, mám dost.“ Vylovil zo zásuvky nový balíček cigariet, zakasal si košelu, prešiel cez miestnosť a zavrel za sebou dvere. Začala sa dostávať do normálu. Škrvny nechala na pokoji, sadla si. Uvedomila si, že bez kofeínu to nezvládne ani ona. Najmä popri rozpoležení a pracovnom nasadení svojho kolegu. „Do čerta.“ Vstala a dúfala, že ho zastihne pri výťahu, ale bol už preč. Prešla ku schodisku, ale nebol ani tam. Pomaly sa vracala do kancelárie. Odtisla pootvorené dvere a pri pohľade na malé dievča sediace na stole, zmeravela.

Rýchlo do seba nalial životabudič, hodil ohorok do téglika, téglik do koša. Naspäť sa neponáhlal, ale premohol sa a išiel. Na vyludnenej chodbe sa ozývali jeho kroky, hučanie klimatizácie a jej hlas. Pristihol sa, ako stojí pred dvermi a načúva. Chcel zaklopať. Naša kancelária, blbec – pomyslel si a vstúpil. Zarazil ho zháčený výraz na tvári kolegyne. „Neruším? Pokojne zvládnem ešte zo dve Moodsky.“ „To teda nie! Vela času nám neostáva. A k tomu ešte toto.“ Kývnutím hlavy naznačila prítomnosť nečakanej návštevy. „Volá sa Sára a viac som zatiaľ nezistila. Teda,

***

(NEMOCNIČNÁ CHODBA O ŠIESTEJ RÁNO)

Nemocničná chodba:
zápach dezinfekcie o
šiestej ráno
prečisťuje dýchacie
cesty
a
vyvoláva dáviaci

reflex.

***

(ŽENY, HOVÄDZIE A SPRCHOVÉ HLAVICE)

Prestali ma zaujímať
ženy
nie som z nich viac nadšený ako
kedysi
keď ešte protiletadlové kanóny na mojej bojovej lodi
držali hlavne v pohotovosti

BENG BENG BENG

strelivo rozmetalo nejednu nepriateľskú letku štetku
na drobné kusy kostí chĺpkov očí

keď žena močí v stojni ide to z nej ako z kravy
predpokladám že viete ako to ide z kravy
vy mešťania lepších mravov
skúste si sprchovú hlavicu nastaviť na široký prúd
a dozviete sa o sebe niečo zaujímavé
ale to ste sa dozvedeli už z tejto básne
resp. z toho ako na ňu v duchu reagujete

podľa istého tupca z diplomatických kruhov má
„umenie prinášať novú informáciu“
tak potom s touto konkrétnou si môžete vytrieť
svoje papalášske
mäkučkými vankúšikmi rozmaznávané
vyhrievanými autosedadlami hýčkané
ale inak celkom klasicky ovzdušie zasmraďujúce

zadky

(Hurbanovo, feb. 2017)

nie som si istá tým, čo som zistila.“ „Ahoj Sára. Ja som Vranovský, ale kamaráti ma volajú Vrana.“ Sára nevyzerala byť dvakrát zhovorčivá. „Vrana, môžeš na chvíľu?“ Romanová ho naliehavo stisla na zápästí a ťahala do malej vedľajšej miestnosti. Nasúkali sa medzi zažltnuté zväzky starých výtlačkov a predpotopnú kopírku. Uvedomil si, že tak tesne pri sebe sa ocitli prvýkrát. Nemo naňho hľadela doširoka otvorenými očami a on si na chvíľu predstavil, ako sa mu škvrny na jej blúzke vpíjajú až kamsi pod hrudný kôš. Tento okamih trval len zlomok sekundy, len nepatrnú smietku prachu v živote všetkých rotujúcich ventilátorov. Potom ale prerušila ticho a on radšej začal dúfať, že je ešte stále vonku, fajčí, pije kávu a júnové slnko mu do tyla vštepuje zaručený úpal.

„S tým dievčaťom, Sárrou, niečo nie je v poriadku. Teda, v prvom rade neviem, ako sa sem dostala. Hľadala som ťa na chodbe, keď si išiel von, ale nezastihla som ťa a keď som sa vrátila, bola tu. Sama sa mi predstavila a začala hovoriť úplne z cesty, teda na dieťa v jej veku určite. Povedala mi, že má sedemdesiatosem rokov. A potom to začalo byť naozaj nepríjemné. Choré. Povedala, že na teba nemám čakať, že sa nevrátiš, že si sa šiel zabiť. A že kým stihnem dokončiť článok, všetci budú mŕtvi. Že vraj to videla a prišla mi povedať, aby som sa pripravila. Že prichádza rozsudok a zaslúžený trest.“ Musel ju stopnúť, pretože vyzerala byť na pokraji nervového zrútenia. „Počkaj, spomal. To je predsa absurdné. Je to len bujná fantázia. Nič si z toho nerob.“

„Pýtala sa, či ti dovoľm znásilniť ma, keď ťa nechá žiť.“ Cítil, že mu horí tvár a naozaj sa modlil, aby to bol ten úpal a hovoril si, že určite leží niekde pred budovou a čaká na príchod sanitky. „To stačí, Romanová. Máme toho veľa, obaja sme prepracovaní. Nevieme, kde nám hlava stojí a pozri sa, čo s nami dokáže urobiť jedno zatúlané dieťa. Za to môže to teplo, ver mi. Teraz spolu pôjdeme späť, dáme si po pohári vody, lebo zjavne nám pripieklo mozgy. Ukludníme sa a ja zbehnem za vrátnikom a oboznámim ho so situáciou. Určite ju už hladajú.“ Na tvári sa jej mihol slabý náznak úsmevu, ale z očí sa jej stále nevytratil zmätok a čo bolo horšie, nekontrolovaný strach. Vyšli do hlavnej miestnosti. Vybral z malej chladničky fľašku vody a začal ju rozlievať do pohárov. „Všetko som počula.“ Chlpy na predlaktí sa mu zježili. „Všetci mŕtvi. Nehladajú. Všetci stratení. Nenájdu. Mama mŕtva. Otec mŕtvy.“ „No tak už dosť. Upokoj sa. Pomôžeme ti.“ Pozrel smerom k Romanovej, ktorá sa utiahla k presvetlenému oknu, čo najďalej od svojho stola. Prešiel popri ňom, ani naň nepozrel. Podával jej orosený pohár chladnej vody. Snažil sa zachovať rozvahu a pôsobiť pokojne. „Idem za tým vrátnikom. Budeš v pohode?“ „Jasně.“ So znechutením sa pozerala, ako odchádza preč.

Konečne si vydýchol. Nevedel, čo si má o tom všetkom myslieť. Nastúpil do výtahu a jednu si zapálil. O takomto čase je budova už skoro prázdna. Klimatizácia prestala fungovať. Tiež mal chuť prestať fungovať. Vypadnúť. Zmiznúť. Zomrieť? Vyfúkol tie predstavy z hlavy. Vrátnika nenašiel, tak si zapálil ešte jednu pred vchodom. Začínal sa cítiť stiesnene

a hovoril si, že by ju nemal nechať tak dlho o samote. So Sárrou. Zmocnila sa ho zlá predtucha, ale aj tú zavrhol. Ponáhlal sa späť. Hneď, ako vystúpil na poschodí, povedal si, že na svoj novinársky inštinkt by nemal celkom zanevrieť. Pred kanceláriou ležalo roztrúsené sklo a zvnútra sa ozýval krik. „Pozri sa! Za to môžeš ty! A prestaň! Prestaň už!“ Rozbehol sa od výtahu, v tvári bledý a lapajúc po dychu, preklínal svoje obľúbené Moodsky. „Petra!“ Romanová sa mykla a pozrela smerom k nemu. V dlani zvierala orezávač a pomedzi prsty sa jej valila krv. „To ona, to všetko spôsobila ona!“

Úplne sa zosypala a nebolo jej rozumieť ani slovo. Vzal ju pod pazuchy a tentoraz viedol do vedľajšej miestnosti on ju. „Ukáž.“ Snažil sa čo najjemnejšie vydolovať orezávač zo zakrvavenej ruky. Nakoniec povolila. Stále usedavo vzlykala. „Veľa krvi, ale rana nie je hlboká. Máš šťastie.“ „Káva zužuje cievy.“ Poznomenala neprítomne. „To áno. Ale tebe by sa teraz zišla cviklová šťava.“ Usmiala sa. „Prepáč.“ Obviazal ranu vreckovkou a snažil sa jej uhladiť vlasy. „To nič. Máme toho dosť.“ Vyzerala, že z nej ubudlo pár rokov života. Keď sa konečne upokojila, postavil ju na nohy a viedol preč od zatuchnutej kopírky. Zdráhala sa, akoby stále čakala na ďalší útok svojej nočnej mory.

Neznáma žena sa skláňala nad Sárrou, a tá sa jej niečo zmätene snažila naznačiť rukami. Vranovský cítil, ako sa Romanovej podlomili kolená, ale našťastie ju ešte držal. „Prepáčte, pomôžem vám?“ „Zjavne ste už urobili svoje. Čo to tu pre boha stvárate? A jej sa čo stalo?“ Ukázala na Romanovú. „Prišlo jej nevoľno. To je tým teplom.“ Snažil sa tváriť normálne, ale zrádzala ho zakrvavená vreckovka, strhaná tvár jeho kolegyne a rozbité sklo na podlahe. „Prepáčte, ale nepostrehol som vaše meno.“ „Moje meno nie je dôležité. Toto je moja dcéra. Celá sa trasie! Chceme, aby ste mi vysvetlili, prečo ju táto žena ohrozovala.“ „Prepáčte, ale je to len veľké nedorozumenie. Sára má len priveľmi bujnú fantáziu.“ „Sára? Kto je Sára?“ „Vaša dcéra, predsa.“ „Moja dcéra sa nevolá Sára! A neviem, ako ste na to prišli.“ „Povedala nám to.“ „Pane, neviem, o čo vám ide. Nevolá sa Sára! A už vôbec vám to nemohla povedať! Je totiž hluchonemá.“ Gestikulovala rukami a dievčatko len prikyvovalo. Namosúrene zdrapila svoju dcéru za ruku a ťahala ju von z kancelárie. Ako prekračovali črepiny, začal jej zvoníť telefón a na chvíľu sa zastavili, aby mohla odpovedať. „Áno, našla som ju. Nejakí dvaja blázni. Áno, je v poriadku.“ Sára sa otočila na zmätených novinárov a v jedinom zrozumiteľnom geste si pritísila svoj drobný ukazovák na pery. Jej matka dotelefonovala, znova ju chytila za ruku a konečne ju viedla do bezpečia, preč od tých dvoch.

„Romanová? Kedy sa ti začína dovolenka?“

„Siedmeho apríla. Prečo?“

„Len tak.“

„Dokončil si to? Šéf to chce mať na stole ešte pred piatou.“ Zaklonil hlavu a sledoval, ako ventilátor potichu rotuje.

Odpočítaval posledné hodiny do konca uzávierky. Posledných pár minút do konca sveta.

Mária Pažmová

knižná recenzia

(BALLA - VEĽKÁ LÁSKA)

Keď sa začítame do príbehu Andriča a Laury, nemôžeme si nevšimnúť, že ich životy sú chladné. Oddelené od seba, akoby k sebe nikdy nepatrili. Napriek tomu k sebe kedysi patrili. Kto ich ovplyvnil a kto im dal ich tváre? Prezradí nám ich veľká láska. Alebo iba jeho?

Andričove postoje k svetu sú vytrvalé, nemá rád zmeny, vyhovuje mu znovuobjavovanie tých istých vecí. Bez dlhšieho uvažovania je schopný premietiť si v hlave tri týždne jeden film, analyzovať ho zo všetkých strán a po troch týždňoch si ho, ako dokonale naštudovaný scenár, zopakovať znova. V hlavných úlohách on a Laura. Žena, ktorá mu dala podobu, no chce, aby dával aj on podobu jej. Lenže poznáte to, Andrič je muž. Nemenný, stály, chladný ako kameň. Nechce meniť nikoho a najmä nie seba. Zamiloval sa a tak to aj ostalo. Jeho veľká láska k Laure sa nezmenila ani po rokoch. Laura to však cíti inak. – *Skutočnosť - to je tragédia. Nepoznajú ženy a ich konanie v tragických okolnostiach.* –

Nie príliš klasický lúboštný príbeh dvoch ľudí a jedného dieťaťa je popretkávaný príbehmi iných, podľa Andriča zaujímavých ľudí. Ale čím je zaujímavý jeho kolega? A čím Laurina mama? Sú naozaj neobyčajní? Alebo si ich takto vyfantaziroval iba Andrič počas svojho premýšľania nad scenárom jeho veľkej lásky? – *Pán kolega, dajte tej vašej Laure pekný dar. Chrobáka prerežte napoly, natrite obe polovice nejakou sýtou farbou. Je to pekné a vhodné ako darček ľuďom s vycibreným vkusom. Lúbia takéto originály.*

Skutočný príbeh lásky od začiatku po „žili šťastne, až kým nepomreli“ neočakávajúce. Nie je to Ballov štýl. Vecnosť a jasnosť vo vyjadrovaní, hovorový jazyk, skutočná dejovosť a minimum melanchólie dávajú tejto 143-stranovej knižke príchut skutočnosti. Skutočnej veľkej lásky, ktorú prežíva jedinec, jedna entita, jeden jediný muž vo svojom vnútri. Presne tak ako sa zrodila, tak v ňom aj pretrváva a je vpísaná do knihy. S odbočkami, akými vnímame ľudí azda všetci.

Dialógy, ktoré vedie Andrič ako jedinečná a takmer jediná hlavná postava s ostatnými postavami, sú veľmi živé, neprehustené zbytočnosťami. Napísané je len to, čo v skutočnosti povedali. A tak máme pocit, akoby sa tento príbeh naozaj stal. Použité vulgarizmy, nežnosťky, detské otázky, ale najmä vlastné prehovory v hlave hlavného hrdinu nám ukazujú hĺbku, no zároveň jednoduchosť a krehkosť ľudskej duše. – *Rozhodol sa, že jej porozpráva, čo ho trápi, o čom premýšľa, že je plný subjektívnych impresií a univerzálnych právd, a preto nesmie byť básnikom, prezradil jej aké mal plány a že teraz už žiadne nemá, lebo dlhodobé sústredené myslenie vedie k nekonaniu.*

Veľká láska, to je stav duše. Veľká láska, to je Ballov osobitý príbeh, ktorý rozpráva cez osobitého Andriča, s osobitým menom, ktorý prežíva osobitne. Každý jeden cit. Nemá rád zmeny, prisôsobuje sa veľmi ťažko, neposúva sa v živote nikam inam ako tam, kam ho dovedie jeho milovaná Laura. Ibaže milovaná Laura sa nenachádza tam, kde on. Ani fyzicky, ani psychicky. Andrič však napriek tomu prežíva svoju vlastnú veľkú lásku.

{ 28 } Mária Pažmová

Daniela Lysá

(ŠKOLA HROU VĎAKA
VZDELÁVACIEMU PROGRAMU
BAŠTRNG)

Ak ste ešte nepočuli o Baštrngu, práve máte jedinečnú príležitosť dozvedieť sa niečo o tomto skvelom vzdelávacom projekte. Totiž humorným spôsobom približuje hlavne povinné diela slovenskej i svetovej literatúry. Nielenže si ich obsahy rýchlejšie zapamätáte, ale sa aj dosýta zasmejete.

Za projektom stojí obľúbený slovenský herec a komik Michal Kubovčík, ktorého zámerom bolo spojiť učenie s komikou a držať sa hesla „škola hrou“. Baštrng vznikol spočiatku najmä pre maturantov, aby sa pre nich z nudného učenia stala zábava, v spolupráci s hudobným skladateľom Jurajom Haškom a režisérom Karolom Vosátkom vo februári tohto roka. Kubovčík využíva stand-up comedy, komiksy, animácie, kresby či hrané scény, a tak každé video vyniká pestrosťou spracovania. Pri tvorbe spolupracuje aj s mnohými výtvarníkmi, aby boli konečné verzie čo najprepracovanejšie.

Stačí kliknúť na náučno-vedný kanál Baštrng na youtube a zobrazia sa vám krátke (2- až 6-minútové) humorné, zároveň ale výstižné prevedenia obsahov literárnych diel, rád prvej pomoci, vysvetlenia anatómie ľudského tela či výklad učiva z chémie. Taktiež tu nájdete aj „jednohubky“, teda krátke minútové videá pre lepšie zapamätanie si autorov realizmu či pomôcky na lepšie zapamätanie si diel Kukučína a Tajovského.

Daniela Lysá { 29 }

Zuzana Kuglerová

poézia

(SYSTEM NEPUSTÍ)

Zaplatíš všetko. Do posledného centíka.
Na iné si už nezvykaj.
Dnes berú daň aj z nemých vzlykov.
Svet zabudol na Jánošíkov.
Celkom ťa vypne zo života.
Zoberie ti aj dieru z plota.
Nezaokrúhľuj hore. A vonkoncom nie dole.
Dostaneš pokutu aj za mozole.
Ten jeden centík, ktorý ti chýba na faktúre,
Je ako háčik na rybárskej šnúre.
Systém ťa proste nepustí
Zo svojich žralokoidných čelustí.

(KRÁSKA A ZVIERA)

Cesty sú zrazu iné.
Aj vedú inde. S inými.
A dni, čo zmizli,
Si neodomkli
Dávne húštiny.
Nenašli starý hrad.
Ani tú krásku,
Čo chcela zviera objímať.
Len proste boli.
Horeli.
Ako vták,
Čo si zlomil krídlo
pri cieľi.
Neletela som s ním,
No poznám jeho pád.
Aj beznádej,
Čo nepomýšľa
Na návrat.
Veď cesty stále idú.
Len ich už iná dialka meria.
Zo zvierata sa stal kráľ
A z krásky smutné zviera.

Spojenie originality s odbornosťou vytvára priestor pre zážitkové učenie. Či už siahnete po videu Dom v stráni, kde postavy predstavujú ovocie a zelenina, pozriete si kreatívne spracovanie Rómea a Júlie, ktorých lásku Kubovčík zobrazuje cez pracovné náradie, uprednostníte prepracované výtvarné prevedenie básne Mor ho! alebo siahnete po diele Margita a Besná, spracované ako hollywoodsky horor, buďte si istí, že sa zasmejete. A pozriete si všetky. Doteraz spracované diela: *Valaská škola mravív stodola, Smrť Jánošíkova, Slávy dcéra, Štúrovci na Devíne, Hájnikova žena, Ežo Vlkolinský, Dom v stráni, Neprebudený, Maco Mlieč, Rysavá jalovica, Keď báčik z Chochoľova umrie, Jozef Mak, Ťapákovci, Statky-zmätky, Dobrodružstvo pri občinkoch, Drak sa vracia, Jožko Púčik a jeho kariéra, Antigona, Hamlet, Lakomec.*

Okrem diel slovenskej literatúry na kanáli Baštrng nájdete aj videá so skratkou SEPRP, teda rady „sedláckej prvej pomoci“, ktorou chcel autor naznačiť, že sa netreba biflovať zbytočne zložitými teoretickými informáciami, ale že k správnej prvej pomoci stačia človeku dve ruky a zdravý sedliacky rozum. Tieto videá, zobrazujúce vážne témy odľahčené humorom, vznikli pod patronátom záchranárov z praxe. Ich cieľom je naučiť praktické veci do života.

Michal Kubovčík vyniká tvorivosťou, originalitou a skvelým humorom, vďaka ktorému budete mať obsahy povinných diel v malíčku a vymenovať mená postáv bude pre vás hračkou. On sám je autorom textov založených najmä na hre so slovíčkami. Siahol po netradičnej ceste a novodobou spracoval obsahy diel, ktorých hlavnú tému i myšlienku síce zachováva, no modernosť vyjadruje pomocou slangov, hovorových výrazov a neologizmov. Pri využívaní piesní ide o chytlavé melódie, opakujúce sa refrény a vtipné texty, ktoré dokážu zaujať, a tak sa stať lepšie zapamätateľnými. Kubovčík spája nespojiteľné, vytvára niečo, čo tu ešte nebolo, zaujímavým prevedením. Priaznivé reakcie a výsledky jeho snaženia sa prichádzajú v podobe pribúdania sledovateľov – ich počet sa na kanáli Baštrng vyšplhal na vyše 21 000 a stále rastie.

(STRAPATÝ SONET)

Zabudnutý hrebeň,
Dva dni nečesaná,
Mráz na kolajniciach
A nad poľom vrana.
Čierna kefa lesa
Češe mračnám riasy
A ja s divou hrivou
Ukradnem ju asi.
Možno okno z vlaku
Zatají ma takú
Strapaňu.
Súmrak dočervenie,
Vlak sa ďalej ženie
Cez tmú havraniu

(SPIRITUÁLY)

Zabudni na to ostatné.
Len za ilúzie smútkom neplaťme.

Striebro tmy spieva staré spirituály.
Výsmešnú ódu
sme už dotancovali!
Teraz je každá pravda
nepodstatná
a ťažká.
Netušíš, že to nemôže byť láska?

Ružové sny sa skryjú do rukáva
a do rúk hlava
do rúk hlava.

Zabudni na to ostatné.
Len za ilúzie smútkom neplaťme.

(spOMÍNA... nie)

Niektoré veci
sú proste dané.
Nemenné.
A ťažké
ako mlynské kamene.
Prastaré srdce,
čo včera zhorklo.
Zhorelo.
Plač,
prefarbený na bielo.
Blato,
čo číha na stratenú nevinu.
Vina vo víne utopená.
Nepotrebuje príčinu.
Len kladie hlavu na klát.
A neverí na návrat.
Neverí na raj,
čo zradil svojho cherubína.
Vie len, že je vina,
Ponorená
do bieleho vína.
Pije.
A nespomína.

Zuzana Kuglerová

Venujem sa literatúre už niekoľko rokov, dá sa povedať, že až desaťročí. Na strednej škole som vydala svoju prvú básnickú zbierku *Madona v hmlách*, o dva roky neskôr ďalšiu – *Opakovaný záber* (obidve boli šialene „zamilované“). Neskôr som prešla na prózu (keď som zistila, že v živote treba riešiť také prozaické veci, ako každodenný boj o prežitie, o to, aby som mala z čoho kúpiť deťom jogurty a zaplatiť bývanie, vtedy mi poézia pripadala ako vták, čo vysoko vyletel a ja už naňho nedočiahnem). Literatúre som však zostala verná celý život.

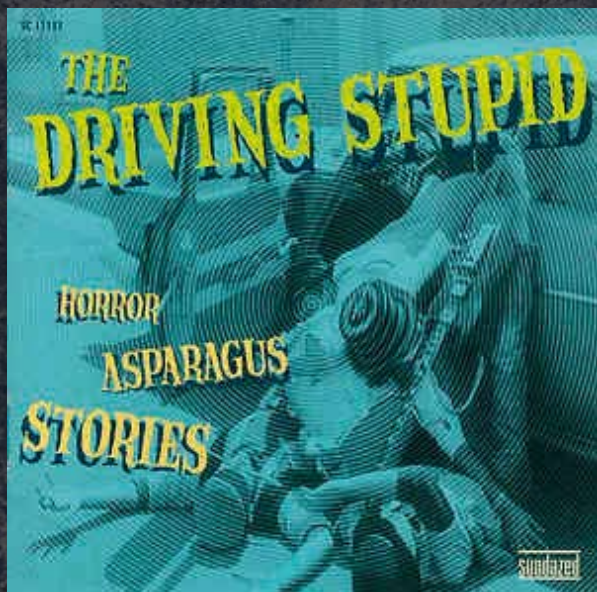
Napísala som cca 30 kníh, venovala som sa najmä historickým témam a povestiam, ale aj rozprávkam. Z mojich kníh: *Slniečny lúč Svetláčik*, *Beda porazeným*, *Čarodejnica z Petrovic*, *Turkova stupaj*, *Kliatba kožušníckej vdovy*, *Rytier a zbrojnoš* (trilógia z čias tureckých vojen), *Dcéra riečnej panny*, *Legenda o Selenovi*, *V tureckom náručí*, *Veľká kniha slovenských povestí a mnoho ďalších*. Okrem autorskej tvorby sa venujem aj vydavateľskej činnosti v rámci združenia *PARS ARTEM*, ktoré sa sústreďuje na objavovanie nových autorov a nových mien v literatúre.

Zoltán

Kőrös

hudobný antikvariát

*(DRIVING STUPID
alebo 60's garage punk do osprostena)*

Písal sa rok 1966, garážový rock zažíval svoju zlatú éru a Driving Stupid prežili jediné leto svojej existencie. Táto efemérna formácia za takýto krátky čas nestihla odohrať ani jeden koncert, ale pre budúce generácie milovníkov garážového rockandrollu zanechala kolekciu najšibnutejších skladieb celej hudobnej scény rokov šesťdesiatych. Hoci sa niektoré objavili aj na známych kompiláciách garážového rocku ako Pebbles a Garage Beat '66, kompletne dielo Driving Stupid muselo prečkať dlhé dekády, kým neuzreli svetlo sveta v podobe „albumu“ Horror Asparagus Stories. Pre mnohých fanatikov garážovej muziky sa tak z ničoho nič vynoril súbor skvelých obskúrnych trackov, a tak sa z dávno zabudnutej kapely stala razom protopunková legenda.

Časť milovníkov tejto scény takýto vtíp, ktorý sa odvtedy na klukatej ceste punkerskej hudby v oveľa surovejšej podobe pravidelne opakoval, nepochopili. V prípade Driving Stupid totiž nešlo o nejaké virtuózne schopnosti hudobníkov, ale o zachytenie a uvoľnenie rockovej energie. Energie akú predvádzali o celé desaťročie neskôr típci zo Sex Pistols, pravda v oveľa nihilistickejšej, cynickejšej a agresívnejšej podobe. Bolo to

nevyslovené: „A koho to zaujíma!“ Johnnyho Rottena na poznámku: „Neviete hrať!“ Obzvlášť pre garážový rockandroll platí, že na prvom mieste je energia. A Driving Stupid narazili onoho zlatého leta 1966 na jej výdatný prameň, ktorý vystrekol v podobe neučesaného, jednoduchého a veselého protopunku.

Na svoju dobu veľmi svojrázne kvarteto tvorili Jeff Hildt (bicie, vokály), Dwight Harris (basgitar, vokály), Richard Ehrenberg (rytmická gitara, vokály) a Roger Kelley (hlavná gitara, hlavné vokály), študenti a amatérski muzikanti z New Jersey. Keď sa táto partička začiatkom letných prázdnin 1966 vydala smerom na Západ do zlatej Kalifornie, ktorej silné magnetické pole priťahovalo čoraz viac muzikantov aj nemuzikantov, nedala sa ani nazvať hotovou kapelou. Ako Roger Kelley spomína, na nástrojoch vedeli hrať, len aby sa nepovedalo: najlepším gitaristom bol bubeník, ale zasadiť za jeho bicu súpravu iný nemohol a Kelley dokonca Ehrenberga učil hrať na gitare počas cesty do Kalifornie.

Cesta do Hollywoodu viedla cez Albuquerque v Novom Mexiku. Bol jún 1966 a v štúdiu Nu-Mex Sound nahrali Driving Stupid demá ôsmich skladieb. Majiteľ nahrávacieho štúdia Jerry Wilson bol z nahrávok nadšený a zaplatil si v miestnom hudobnom časopise Lance Newsletters celú jednu stranu propagujúcu kapelu. Inzerát spôsobil veľký rozruch, vzhľadom na skladby, ktoré sa v tom čase považovali prinajmenšom za bizarné. Za bláznivými skladbami, ktoré sprevádzal pocit humoru z drsnej rozprávky (skúste si predstaviť garagerockovú verziu soundtracku k Southparku zbavenú vulgárností), stál Roger Kelley, ktorého zábavačské sklony sa prejavili aj neskôr, keď sa stal stand up komikom s javiskovým menom Kelley Rodgers. Bol to práve Kelley, kto sa dal označiť za lídra kapely – okrem hlavných vokálov sa spolupodieľal aj na napísaní väčšiny nahrávok Driving Stupid. Aj nápad tej najznámejšej s názvom *Horror Asparagus Stories* bol výplodom jeho mozgu: jej texty opisujú členov rodiny hlavného speváka ako „veľká tučná sviňa“ (mama), „veľká stará ropucha“ (otec), „slizká žaba“ (brat), alebo „divná choroba“ (strýko) atď. V podobnom duchu sa niesli aj ostatné skladby. Bolo to niečo neslýchané, v tej dobe porovnateľné možno iba s tvorbou takých exotov ako Fugs alebo Mothers of Invention Franka Zappu.

Kapela si v Hollywoode zabezpečila nahrávaciu zmluvu s Charlesom Koppelmanom a Donom Rubinom, ktorí ešte pár rokov predtým brádzdili pódia v popovej kapele *The Ivy Three*. Driving Stupid v nahrávacom štúdiu opätovne nahráli

album, nevydajú. Tento fakt sám o sebe by pre kapelu nebol problémom: ponúk na koncerty od losangeleských klubov mali Driving Stupid viac než dosť a mali reálne šance dostať sa na kolaj, ktorá neviedla smerom k zabudnutiu. Leto sa však chýlilo ku svojmu koncu a členovia kapely sa dostali do situácie, z ktorej bolo iba jedno rozumné východisko. Každý z nich bol totiž študentom na Východnom pobreží a prípadné vyhodenie zo školy by im mohlo veľmi ľahko zabezpečiť bezplatnú cestu desiatich míľ ďaleko, do džunglí Vietnamu. Namiesto hrozby, že by museli ísť do vojny, si vybrali návrat do bezpečia študentského života. Driving Stupid sa tak rozpadli.

Doba asi na takúto bláznivú strelu nebola pripravená (a pre širšiu verejnosť nikdy nebude) a singel *Horror Asparagus Stories/The Reality of (Air)Fried Borsk* bol jedinou nahrávkou Driving Stupid, ktorá v šesťdesiatych rokoch vyšla na platni. Súčet viacerých faktorov – rozvíjajúca sa rocková archeológia, záujem o obskúrne kapely šesťdesiatych rokov, internetizácia spoločnosti a rozvoj digitálnych techník – vzkriesil v roku 2002 zo zabudnutia novú legendu. V tom roku vydalo vydavateľstvo Sundazed súhrn nahrávok Driving Stupid pod názvom *Horror Asparagus Stories*. Obal platne opísal hudobný materiál heslom „it’s-so-stupid-it’s-brilliant“. A skutočne je to tak: je to hudba, ktorá má skvelý drive. Až do osprostenia.

Horror Asparagus Stories, z jediného singla kapely, ktorý vyšiel v šesťdesiatych rokoch;
Hide the lobsters, o poštároch a článkonožcoch so skvelým surferských nádychom;
Reality of (air) fried borsk do osprostenia;
Girls’s got a turtle do oblbnutia;
Rozprávočka-balada pre ízi rajdrov, *Fast city*;
Plán deväť z garáže alebo *We’ve come to take the earth away*;
A nakoniec posledná vec, ktorú sa podarilo vydolovať z jutubu: *Happytime springface and flowers* – čo dodať. Až do osprostenia.

skladby z Nového Mexika a pridali aj ďalšie. Koppelman a Rubin boli predsa len väčší profesionáli než Jerry Wilson a mali aj väčšie komerčné ambície. Skladby sa museli jemne obrúsiť, aby stratili svoje ostré tex-newmex príchute. Zmiernili sa aj texty na skladbe *Rid The Lobster*, ktoré okrem iného hovorili o pavúkoch skrytých poštármi do poštových schránok. Šéfovia nahrávania sa totiž obávali, že by ich mohli poštové úrady považovať za útok. Cenzúra padla aj na pôvodný názov skladby *Horror Asparagus Stories*, odvodený z jej prvého veršu (*My mother was a big fat pig...*), ktorý by zase mohol pobúriť citlivejšie mamy. Napriek tomu si skladby zachovali väčšinu svojej energie a bizarná zmes lacného hororu, science fiction, surferskej hudby, garagepunku a „hodne ujetej“ rozprávky sa stala originálnou súčasťou zlatého fondu garážového rocku. Medzi extrémne jednoduchý rockandroll ako *Fast City*, *Girls Got A Turtle* alebo *Green Things Have Entered My Skin* a spomínanej poštárskej *Hide The Lobsters* sa dostalo aj pár „vážnejších“, jemnou psychedéliou okorených počinov ako *Greensleeves* a *How Do You Tell A Stranger*.

Prázdniny v Hollywoode v lete 1966 priniesli pre Driving Stupid veľa zábavy a podľa Kelleyho sa potľkali aj s vychádzajúcimi hviezdami rockového biznisu ako Jim Morrison, Neil Young, Steven Stills a partička Franka Zappu, Mothers of Invention. Ich prvý singel veľmi zaujal aj Big Brother & The Holding Company, kapelu, ktorej rady toho leta posilnila Janis Joplin. Natolko, že napísali tribute skladbu s názvom *The Driving Stupid*. Singel *Horror Asparagus Stories/The Reality of Air-Fried Borsk* sa však nestal komerčne úspešným a Koppelman s Rubinom sa rozhodli, že materiály, z ktorých by sa dal vytvoriť celý

Pavel Turnovský

rozhovory

Stretli sme sa v kníhkupectve Trigonu na Bubenskej ulici v Prahe, kde Pavel Turnovský pracuje. Toto významné české nakladateľstvo založil v roku 1990 Vladislav Zadrobílek a. k. a. D. Ž. Bor, dnes ho spravuje jeho dcéra Zuzana. Produkuje publikácie predovšetkým z oblasti tajných náuk: hermetizmu, okultizmu, ezoteriky, ročne približne desať titulov. Viac o ňom snád' niekedy nabudúce, tento rozhovor prebehol aj tak na inom mieste, nad pivom a vodou. A to s dôležitou persónou česko-slovenskej astrologickej školy – Pavlom Turnovským.

LL: Vysvetlite, prosím, laikom, ktorí poznajú horoskop len ako chlievik v zadnej časti ľubovoľného časopisu, čo to vlastne horoskop je a ako ho správne chápať?

PT: Horoskop je jednoduché schéma pohľadu na oblohu v okamžiku a v mieste nášho prvého nádechu. Celý horoskop je v podstate shrnutím minulosti do okamžiku, v ktorom sme sa narodili, teda poprvé nadechli. Je to určitá pomůcka k tomu, jak se orientovat v situaci, do níž jsme se narodili.

LL: V akej životnej situácii teda napríklad pomohol horoskop vám?

PT: To jste mě zaskočila, protože já se do toho dívám už jenom orientačně...

RM: Takže vyslovene sa tým neriadite, keď vás napr. čaká nejaké dôležité rozhodnutie...?

PT: Ne, vůbec ne... Podívám se třeba jak ta situace vypadá, abych se v tom orientoval, ale že bych se tím vyloženě řídil...

RM: Ale boli také časy na začiatku...?

PT: Na začátku samozřejmě, ale už to tak vážně neberu... Ono to ale souvisí s tou otázkou, co je to vlastně astrologie. Astrologie je diskurs, rozprava, rozhovor nad horoskopem. V praxi je to pomáhající

profese, a to znamená, že musí mít přísná pravidla. Jak třeba s klientem jednat. Stejně tak je důležité, nejen co říkáte tomu klientovi, ale také jak mu to říkáte. Jde o to, že interpretace, výklad horoskopu nesmí vypadat jako rozsudek. Je to prostě popis situace úplně jiným způsobem, než je běžné.

JM: Zohľadňujete pri počítaní horoskopu napríklad aj karmu?

PT: Co je to karma? Karma je normální fyzikální zákon příčiny a následku, nic víc to není. Jestli se na to nabalila nějaká duchařina, to už je jiná věc. Ale prostě když pustím tenhle půllitr na zem, tak co můžu čekat? Spadne na zem a rozbije se. Tak to je karma. (smiech) Z našeho hlediska je karma situace, do níž jsme se narodili, shrnutí minulosti, jenže my bychom měli ne se na karmu vymlouvat, ale změnit ji v dharmu, tzn. být sám sebou, osvobodit se od pout minulosti a jejích vzorců. Dřív se myslelo jinak, samozřejmě, dnes nám horoskop neukazuje nějaké reálné kvality člověka, ale spíš to, jak funguje, jak myslí.

JM: Ale nejaké predispozície ukazuje.

PT: Potenciál. Je to mapa potenciálu, možností, kým bychom mohli být, a ten potenciál se musí aktualizovat, rozvíjet v čase.

Prohlubovat.
Tam jsme se velmi inspirativně střetli se strukturalizmem, který to vlastně řeší. Potencialita. Umělecké dílo, to je nějaká potencialita, každý, kdo ho čte, třeba knihu, tak vlastně čte svojí knihu. Reinterpretuje jí ze svého hlediska ve své situaci. Čili horoskop je potenciál, který máme na celý život. Vždycky uvádím příklad: Emil Zátopek měl stejnou nativitu (t. j. radix, t. j. základný horoskop podľa dátumu, času a miesta narodenia; pozn. red.), když se narodil a byl ještě batole zabalený v povijaně, neuměl chodit, natož běhat, stejnou nativitu měl, když běhal a udělal ty rekordy a stejnou nativitu měl na konci života, když už se hýbat ani nemohl. To je prostě východisko. Jak tranzity kolem toho běhají a direkce vevnitř, tak ukazují jak prohlubuje své schopnosti. Na počátku života máme stejnou nativitu jako na konci, ale význam je už vlastně jiný.

LL: Kamarátke sa práve narodila dcéra a chcem jej dať vypočítať radix. Môže to rodičom pomôcť pri výchove?

PT: Může, ale musí to příslušný astrolog umět. Já se třeba horoskopům dětí vyhýbám, protože je beru vážně. Dívám se na ně jako na dospělé.

LL: Ako to myslíte?

PT: Nemám znalosti z evoluční biologie, nejsem si jist na písčku fázi vývoje dítěte, málokdy jsem vlastní děti k něčemu nutil. Horoskopy dětí jsou podle mne hájemstvím matek.

LL: Čo vás v živote vedie? Teda okrem astrológie...

Myslím, máte nejakú duchovnú filozofiu?

PT: Svět je tak, jak je. Přišel jsem k naturalistickému přístupu k světu, že věci jsou takové, jaké jsou. A rozčilovat se nad tím, nebo nerozčilovat, je v podstatě jedno.

RM: Proste ten život žiť.

LL: A kedy ste na to prišli?

PT: Tak asi když mi bylo šedesát...

(kolektívny smiech)

PT: ... do té doby jsem se rozčiloval... (smiech) A pak jsem se přestal rozčilovat...

JM: To som dal aj do svojej poviedky, že všetko je tak, ako má byť. Ale je to ťažké prijať.

PT: Ne, ne, ne! Není to tak, jak to má být! Je to tak, jak to je. (smiech) A ten horoskop nám ukazuje, kým bychom mohli být. Kým bychom se mohli stát, když bychom

pro to něco udělali, čili ono se to samo neudělá. To jsou ty naivní představy, že se jarní bod přehoupne do souhvězdí Vodnáře a všichni budeme osvětlení. Ale to je naprostá pitomost. Anebo jak bylo to blouznění o jednadvacátém prosinci 2012 podle toho pseudomayského kalendáře... Faktů je málo a všechno jsou to interpretace a názory. Mě poučil Richard Rorty a Jaroslav Peregrin, filozofové, kteří řekli, že pravda se nenalézá, pravda se vytváří.

JM: Pravda skôr je, nie sa vytvára.

PT: Se vytváří... (smiech) ... v tom, jak neustále o ní přemýšlíme, ji vytváříme.

JM: To je už iba koncept tej pravdy, nie pravda.

PT: No tak to už je zase otázka toho, co si pod termínem pravda představujeme. Jsou to konvence. Ale vraťme se k astrologii. Astrologie má jednu vynikající vlastnost, že interpretuje znaky velice zvláštním způsobem. A ta interpretace spočívá v tom, že přemýšlíte jiným způsobem, než přemýšlí ostatní lidé. Samozřejmě, že přemýšlíte v rámci nějakého „textu“ – knihy, články, přednášky... To znamená, že žijeme v intertextualitě – mezi texty. A astrologie je „hvězdo-pravectví“ – rozhovor o „hvězdách“. Nedávno jsem si uvědomil, když bylo Rudhyarovo výročí (Dane Rudhyar, největší reformátor v astrológii; pozn. red.), že on se považoval celý život v první řadě za filozofa a hudebního skladatele.

RM: Až potom bol astrológ.

PT: Astrologii používal jenom jako nástroj k tomu, aby mohl svoje filozofické a estetické názory sdělovat lidem nějakým přijatelným srozumitelným způsobem. A astrologie nás zcela přirozeně vede k tomu, čemu se dneska říká holistický pohled na svět. Ale ve většině případů je to pouze naivní představa, protože holizmus je taky strukturovaný. Takže o co jde v astrologii v první řadě – my zavádíme, tím, že

mluvíme o astrologii nebo astrologickými termíny, slovníkem, žargonem, tím zavádíme do lineárního času, ve kterém žije tato civilizace, čas cyklický.

Naše společnost je založená, od let judaizmu přes křesťanství až po islám, na představě lineárního času. Je tam kdesi na začátku nějaké stvoření světa, nebo velký třesk a teď to jede dopředu jako rychlík a na konci je apokalypsa, kdy má dojít k zbožštění světa, nebo velký křach, že ano. Jenže to je představa, která je založená jenom na dvou nebo třech tisíci letech zkušeností, takže to vypadá jako lineární čas. Lineární prožívání času je nebezpečné v jedné věci. Je to dobrý sluha, ale špatný pán. Tím, jak žijeme v lineárním čase, potřebujeme neustále novinky. Pořád něco nového, nového, nového...

RM: Evolúcia.

PT: A teď to dostalo takovou rychlost, že ty novoty střídají novoty – každý týden něco nového. A člověk ani nemá možnost zažít, prožít, pochopit, takže je to hon za novinkami. Zatím co v tom cyklickém čase je ta novota jenom jedna ze součástí cyklu. Je to jedenáctý krok ze dvanácti. Inovace. Claude Lévi-Strauss, francouzský antropolog a filosof mluví o studených společnostech a o horkých společnostech. My žijeme v horké společnosti, která je založena na lineárním prožívání času. Zatímco ty tradiční společnosti u primitivních národů, (v češtině se říká přírodních národů, což je eufemismus, který vymyslel Josef Čapek, když psal knihu Umění přírodních národů), nebo lépe neliterárních národů, tedy těch, které nemají psanou literaturu... To jsou ty studené společnosti, které žijí v cyklickém čase a snaží se jakoukoli změnu vyloučit. Takže jsou tady dva extrémy – náš přístup, postavený na tom neustále novém, a ten druhý extrém – proti všemu novému se saturnsky postavít. Žádné změny.

LL: A teraz čo? Existuje nejaký kompromis?

PT: To není kompromis, to je prostě používání obou přístupů s tím, že nebudu bránit změnám, jako v chladné společnosti, ale nebudu propadat běsnění po novinkách. Za pomoci astrologie se můžu dívat na život jako na celek. Nevíme sice, jak dlouho budeme žít, ale víme, že jsme se narodili, že jsme dosáhli nějakých biologických nebo intelektuálních či duchovních vrcholů a pak, samozřejmě, přichází úpadek, zejména z toho fyzického hlediska. Takže vidíme, že všechno, co má počátek, má vrchol a taky konec, takže se můžeme dívat na život jako na celek, ale to by bylo málo. Astrologie nám pomáhá tím, že pracuje s cykličnostmi, s periodickými vztahy, život rozčlenit na různé etapy, cykly. To jsou třeba tři saturnské cykly – první třicetiletí, druhé třicetiletí, třetí třicetiletí. V prvním třicetiletí je naše bezpečí v rukách naší rodiny a škol, v druhém třicetiletí by mělo být bezpečí v našich rukách a jak prožijeme třetí třicetiletí záleží na tom, do čeho jsme investovali v těch předchozích třicetiletích. Nebo uranský čtyřiaosmdesátiletý cyklus, který můžeme rozdělit na 12 sedmiletí... Můžeme si zvolit jakoukoli cykličnost, periodičnost a podle toho se řídit v tom, jak nahlížíme na situaci.

RM: Ako ste sa dostali k astrológii a čo vás na nej tak zaujalo, že sa jej venujete až dodnes?

PT: Byl to březen 1968. V Praze výstava francouzské surrealistické skupiny Princip slasti, a tam byla alchymická a astrologická symbolika vytěžována ne náboženským způsobem. Estetickým, uměleckým a psychologickým.

RM: Ale prečo vám padla do oka práve astrológia? Napríklad tarot vás nezaujal preto, lebo...

PT: Protože tam byla nějaká racionalita. V tarotu jde o to, jak si karty namícháte. Protože jsem karbaník, hrál jsem léta letoucí mariáš, takže vím, že co si vytáhnete, jak si rozdáte ty karty, tak v tom je prvek náhody. Ta náhoda existuje, jinak bychom tady nebyli. A kdo tvrdí, že náhoda neexistuje, tak si podřezává větve, na které sedí. (smích) Čili pro mě, že jsem velmi racionální člověk, jsem si vědom toho, jakým způsobem je moje myšlení ovlivňováno, jakými vzory, ale pořád je potřeba mít nějaké fakta. Faktů je strašně málo, jak už jsem řekl, všechno jsou to interpretace. I to, že jsme si vybrali Slunce, Lunu, Merkura, Venuši, Marse, Jupitera, Saturna, to už je interpretace. Že jsme si vybrali tyto tělesa z několika desítek tisíc těles naší sluneční soustavy. Prostě je známe odjakživa. Tak jsme si na ně zvykli, zvykli jsme si je pozorovat.

LL: Ale v tomto nemáme veľmi na výber, nie?

PT: Např. objev Merkura jako planety, rozeznat ho od jiných těles považuji za významný intelektuální výkon. Pak přišel revoluční objev Urana, no a od roku 1801 máme výběr. V roce 1801 byly objeveny první čtyři asteroidy. Ceres, Juno, Pallas a Vesta a od té doby to prostě jede.

RM: No ale predsa, boli objavené tie štyri asteroidy, ale ujal sa vlastne len Urán, Neptún a Pluto.

PT: To nejsou asteroidy, to jsou planety.

RM: No ale Pluto už nie je planéta.

PT: To nás nezajímá. To je hra Mezinárodní astronomické federace, která po objevení Eris zjistila, že Eris je nějaká skupina planet, které jsou a nejsou planety, že jsou na to moc malé, aby byly planety, že ten Pluton je menší než Měsíc, tak to prostě škrtli a zavedli kategorii trpasličích planet. Kategorie neověřitelným způsobem ovlivňují náš život. My jsme ve vleku kategorií, které jsme si vymysleli (smích), a tak se dostáváme do naprosto neřešitelných situací, třeba jako dobro a zlo, určit co je dobré, co zlé pro jednoho jde celkem snadno, ale co je dobré pro jiného, nebo pro nějaké kolektivy, to už je horší.

JM: Ale kto schvaluje, že takto to má význam? Nejaký kongres astrológov, alebo je niekto nadradený, kto o tom rozhoduje?

PT: Takhle by si to představovali v akademii věd. Jenže naštěstí existuje jakýsi obecný smysl, obecný význam. Anglicky common sense. Jsou to interpretace, významy, na kterých se lidé, v našem případě astrologové, dokáží shodnout. A významy, to jsou metafory. My žijeme v metaforách. To je problém lidí, že všechno berou moc doslova. Doslovnost je nesmysl. Lidé v astrologii mají problém, že to berou doslova.

Tak jak je to napsané, tak to vnímajú. Nevnímajú to metaforicky. I veta každého naprosto striktního vědce, nebo ještě hůř sisyfovce, je plná metafor. On si to prostě jen neuvědomuje. Metafory, které najdete ve slovníku jsou metafory mrtvé. Když řeknu pata hory nebo noha stolu, už to jako metaforu nebereme. Už tam nevidíme, že to je odvozené od naší paty na noze a od naší nohy, prostě to bereme jako jasnou věc. Z kontextu je jasné, že nemluvíme o své patě ani o své noze, ale o patě hory a noze stolu. Ale my potřebujeme metafory nové, živé, abychom jimi lidi, naše klienty, pohnuli k tomu, aby se díky interpretaci jejich horoskopu odhodlali ke změně.

LL: Pri tejto príležitosti sa vás spýtam – máte obľúbeného autora obľúbeného beletristického diela?

PT: Jaroslav Hašek – Dejiny strany mírného pokroku v mezích zákona a Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války. Zejména ty Osudy, to je prostě zen-budhistická příručka. Švejk je taoistickej nebo zenovej mistr, který chodí světem a má pozoruhodné postřehy, vypráví příběhy a v těch příbězích vypráví další vsunuté příběhy, a v těch vsunutých příbězích další příběhy, které nám připadají jako strašně humorné a ony, samozřejmě, humorné jsou, ale jsou taky neuvěřitelně pravdivé, protože svět v němž se pohybuje Švejk a my s ním, ironizuje, staví na hlavu, rozvrací konvenční pořádek. Je půvabným ztělesněním Merkura.

***

Ak vás tento nekonvečný rozhovor zaujal a dali by ste si aj pokračovanie, sledujte osud časopisu Slniečnik aj naďalej.

Matej Matúš

Tomáš Kučírek

textperiment

(PAPIER NA STOLE)

Fajčili sme a hovorili o papieri na stole. Čo to vlastne znamená? Snáď potrebu vyjadriť pocity, zhmotniť ich do slov? Symbol tvorby.

Papier na stole. Na tmavom drevenom stole. Tlmené svetlo sa rozlieva po miestnosti. Víno sa rozlieva po papieri. Rozmáča myšlienky podvedomia napísané atramentom na tenkom jemnom papieri. Stôl na povale pod otvoreným oblokom, cez ktorý prúdi chladný nočný vzduch. Otvorené okno na konci tmavej dlhej povaly. Za oblokom vonku dole na tráve v bielych šatôčkach tancuje baletka.

Kam sme sa dostali od papiera a od stola. K vyjadreniu symbolu. Víla tancuje. Krúti sa, zľahka sa vznáša. Spoza plota ju pozoruje vlk.

Péro až na klobúku. Pri jazere dve mladé devy. Otázka. Znásilniť, zabiť, hodiť do vody. To nebola otázka. Otázka, v akom poradí?

Vlk sa zamyslí. Veď poradie nie je dôležité. Hlavne, aby bola väčšina zúčastnených spokojná. A netancovali v noci v nebezpečnom lese.

Stopäťdesiat slov hnusu, hmmm, odkašle si vlk a začne baletke oblizovať členky. Zrazu si uvedomí, že oblizuje atrament. Zdvihne hlavu. Sedí za stolom, kde sa pomaly rozpíja veľký flak na hárku papiera.

Skurvené víno. Na jazyku chuť atramentu. Je to dobré alebo zlé? Pozrie sa von oknom. Za oknom tancuje baletka. V bielych šatôčkach vyzerá ako víla... Chcel by jej oblizovať členky. S tým atramentom na jazyku by to bol možno problém. Nevadilo by jej to? Možno nemá rada, keď jej vlk s atramentom oblizuje členky. Čo keď s tým má zlé skúsenosti? Čo by mal spraviť? Keby ju opil, možno by si modré stopy nevyšimla.

Vlk namočil pazúry do atramentu. Chce zrazu napísať víle lúbostný list. Ale ako začať? Je ťažké napísať, čo cíti. Rozhodol sa začať demystifikáciu ako súčasť ozdravenia svojho lúbostného života.

Martina Bulková

O autorke obálky

Hľadanie krásy a ideálu je spoločným prvkom snád' každého môjho diela. Zameriavam sa na prírodu a človeka v spojení s fantáziou. Sú umelci, ktorí radi šokujú, zachytávajú myšlienku aj na úkor formy, alebo minimalizujú. Mojmím cieľom je vyvolať príjemné pocity, preto sú témy mojich obrazov občas s jemným nádychom mystiky, ale nikdy temné.

Umelecká tvorba je mojmím koníčkom, ale práca učiteľky v súkromnej základnej umeleckej škole mi tiež umožňuje využiť moje výtvarné schopnosti a skúsenosti, aj keď zatiaľ krátko. Učiť som začala ako dvadsaťdvaročná minulý rok.

Venujem sa rôznym technikám a rada experimentujem. Počas štúdia sklárskeho dizajnu v Lednických Rovniach, odkiaľ tiež pochádzam, som si obľúbila aj prácu so sklom. V súčasnosti preferujem malbu a koláže z rôznych materiálov, často aj odpadových.

Umenie je formou sebavyjadrenia a mne osobne dáva pocit zmysluplnosti a trvácnosti. Každé dielo je statickým odtlačkom premenlivého.

„Čo Ti budem nahovárať. Si víla a ja len vlk. Chcem byť hore a pozeráť sa na Tvoj krk. Chcem vidieť chladnúť tvoje oči, nechať otláčené laby v kaluži krvi. To, čo cítim, je až za hrob. Si kosť, chcem sa na to pozrieť z bližšie. Šatôčky si zoberiem domov. Na sebe.“

Cítil sa lepšie. Naozaj, nie je nad to znásilniť a zabiť vílu. Piť krv namiesto atramentu. Aspoň vo svojich myšlienkach. Odomkol dvere a stôl aj s papierom nechal za sebou.

Dole v kuchyni si nalial whisky. Zapálil si. Ona počká. Odpil, potiahol dva štiplavé a ohorok hodil do pohára. V chodbe na seba pozrel do zrkadla. Prítmie krivilo jeho tvár. Usmial sa na seba. Bol zachránený. Whisky sa mu sladko rozlievala v žilách. Bol vo svojej zóne. Dym sa usádzal v čiernych pľúcach. Krivá tvár sa v zrkadle začínala meniť. Biely záblesk, očný klam? Zo zrkadla sa pozerá víla.

Okolo víly sa omotávali dve mladé devy. Kam zmizol vlk? Víla sa zákerne usmiala. Devy to sledovali v zrkadle. Mali by sa zľaknúť a zmiznúť. No na ten desivý úsmev reagovali len hlúpym, naivným úškrnom.

Vlk vo víle. Alebo víla vo vlkovi. Nieкто sa strašne smial. Víly a vlci sa spojili v divom tanci... Najhoršie z toho vyšli tie devy. Rozmazané očné tienie a nepoužiteľné oblečenie. Ležali vedľa seba na zemi a pozerali sa nahor. Všade na nahých telách mali modré, atramentové stopy. Po víle ostali len balerínky.

Papiere a stoly sa rozhodli vrátiť sami k sebe. Vlčie origami a modrý stôl. To sa predsa mladým devám páči. Hviezdy na nebi zaspievali pieseň života.

Kto dá tie mladé devy dokopy? Vlk je sýty, ale koza už nie je celá. Nech sa páči, ďalší zákazník.

Topolčianske textobranie

Mesto Topolčany
pod záštitou primátora mesta Ing. Petra Baláža
Mestské kultúrne stredisko Topolčany
Literárny klub TakSi Topolčany

**vyhlasujú celoslovenskú
literárnu súťaž**

Literárna forma:

- I. poézia
- II. próza

Vekové kategórie:

- A. autori do 15 rokov
- B. autori od 16 do 25 rokov
- C. autori od 26 rokov

Podmienky súťaže:

Súťaž je neanonymná, určená pre autorov, ktorí dosiaľ knižne nepublikovali. Svoje súťažné práce, ktoré neboli publikované a neboli zaslané do iných literárnych súťaží, zasielajte na e-mailovú adresu mksk@kulturato.sk, kde v predmete správy uveďte: Topolčianske textobranie 2017, literárna forma, veková kategória (napr. Topolčianske textobranie, poézia, A).

Príspevky zároveň zašlite aj poštou v dvoch vyhotoveniach na adresu: Mestské kultúrne stredisko, Námestie L. Štúra 2357/2, 955 01 Topolčany (s označením obálky Topolčianske textobranie 2017, literárna forma (poézia, próza), veková kategória (A,B,C)).

Rozsah prác:

POÉZIA: ľubovoľné poetické útvary v celkovom rozsahu max. 50 veršov,

PRÓZA: jeden prozaický útvar v celkovom rozsahu max. 3 normostrany (veľkosť písma 12, riadkovanie 1,5, max. 5 400 znakov s medzerami).

Za každou prácou uveďte: meno a priezvisko, vek v deň uzávierky, presnú adresu bydliska, kontaktný e-mail, u žiakov a študentov aj adresu školy a meno pedagóga, ktorý žiaka viedol.

Uzávierka súťaže: 15. júl 2017

Porota určí v každej kategórii prvé tri miesta, zároveň si vyhradzuje právo neudelit niektorú z cien.

V súťaži budú udelené aj špeciálne ceny: Cena primátora Mesta Topolčany, Cena Mestského kultúrneho strediska Topolčany a Cena literárneho klubu TakSi Topolčany.

Súťažné práce sa nevracajú. Prihlásením do súťaže autor súhlasí so spracovaním osobných údajov podľa Zákona o ochrane osobných údajov č. 122/2013 Z.z. Údaje budú spracované iba pre potreby organizátorov súťaže a nebudú zverejňované, ani poskytované tretej strane.

Autori víťazných diel zároveň svojou účasťou na súťaži dávajú súhlas s použitím diela na účely vytvorenia zborníka víťazných prác.

Vyhodnotenie súťaže bude v mesiaci september 2017. Na vyhodnotenie budú pozvaní ocenení autori.

DÔLEŽITÉ! (záverečník)

Ak sa ti Slnecník páči a chceš ho podporiť a povzbudiť do ďalšej činnosti, je niekoľko možností: otvor svoj šuplík, prípadne dušu a pošli nám kúsok v podobe básní, poviedok, fejtónov, kresieb, koláží, karikatúr, komiksov...

Môžeš nám ich priviať na redakčný mail: slnecnik.redakcia@gmail.com. Ďalej sa o Slnecníku môžeš zmieniť u svojich priateľov a známych, prípadne im ho po prečítaní posunúť. Vo fyzickej podobe ho nájdeš v nitrianskej Trafačke či v chodbách UKF, v šalianskej Čajovni na konci vesmíru a v Knižnici Jána Johanidesa, v Trnave v bare U Havrana, ale pokojne ho môžeš stretnúť aj v náhodnom kupé... Sleduj nás aj na webe – www.slnecnik.eu, fb: Časopis Slnecník. Napiš nám svoje kritické dojmy, učíme sa na chybách, ale robiť treba s láskou.

Tvoji redaktori

V HMOTNEJ PODOBE MÁŠ ŠANCU SLNEČNÍK NÁJSŤ ZATIAĽ NA TÝCHTO MIESTACH:

Nitra: Galéria Trafačka, Univerzita Konštantína Filozofa

Šaľa: Čajovňa Na Konci Vesmíru, Fantázia media,
Knižnica Jána Johanidesa

Trnava: chillout & tea bar U Havrana

Považská Bystrica: MG Art galéria

Nové Zámky: Kino Mier

Stretnes ho, samozrejme, aj inde. Pôsobnosť systematicky rozširuje aj podaním z rúk do rúk, spod očí pod oči.

SLNEČNÍK

KULTÚRNO-LITERÁRNY ČASOPIS

Slnecník – trojmesačník,
ročník 2017, číslo 8,
cena 0,90 €

REDAKCIA

Šéfredaktor: Juraj Majtán

Zástupca šéfredaktora:

Matej Matúš

Redakčná rada:

Lucia Lenická, Rudolf Majtán,

Miloslav Špoták, Zoltán

Körös, Mária Pažmová

Externá redaktorka:

Daniela Lysá

Jazyková úprava:

Lucia Lenická

Grafická úprava:

Richard Špurnaj

Ilustrácie: Martina Bulková,

Pavel Turnovský

(str. 8–9, 21–24, 40–44),

Podporovatelia:

www.zverokruh.sk,

www.horoscopeyourself.com

www.YESdizajn.sk

Email:

slnecnik.redakcia@gmail.com

Web: www.slnecnik.eu

Facebook: Časopis Slnecník

Vydavateľ: OZ Slnecník,

Vašinova 50/D, 949 01 Nitra

IČO: 50644301

Náklad: 60 ks

Registračné číslo

Ministerstva kultúry SR:

EV 5221/15

Všetky príspevky sú chránené
autorským zákonom.

ISSN: 1336-4499

